

СВЕТ ВАЧЫМА КАРАТКЕВІЧА

(малюнкі, аўтапартрэты, карыкатуры, шаржы)

СВЕТ ВАЧЫМА КАРАТКЕВІЧА

(малюнкі, аўтапартрэты, карыкатуры, шаржы)

Орша

2006

УДК 76
ББК 85.153(4Беи)6
С24

С24 **Свет вачыма Караткевіча** (малюнкі, аўтапартрэты, карыкатуры, шаржы): Навукова-папулярнае выданне/ Уклад. В. Сіднякова, У. Кузубаў, І. Воранава, В. Пашковіч. - Орша, 2006 - 116 с.

УДК 76
ББК 85.153(4Беи)6 + 83.3(4Беи)6

Выдадзена пры падтрымцы:
* Яроменкі В.А. (ТАА «Вікторыя-Орша»)
* прыватных прадпрымальнікаў Антонава В.А., Цюніса М.М.
* Навічэнкі В.У. (ТАА «ВаленТорг»)
* Шмыгалёва А. І. (кафе «Авеню»)

А мастак Караткевіч мог бы, відаць,
спаборнічаць з пісьменнікам Караткевічам.
Бездакорна валодаў лініяй, кампазіцыяй.
Некалькімі штрыхамі мог перадаць характар,
улюбёна-рамантычна ці здзекліва-гратэскава.

Рыгор Барадулін

Ад укладальнікаў

У прапануемы чытачу зборнік уваходзяць малюнкі нашага знакамітага земляка, пісьменніка Уладзіміра Караткевіча з жыцця і побыту дарагіх яму людзей і падзей.

Адна з прычын, якая прымусіла нас узяцца за стварэнне гэтага зборніка, — выступленні ўдзельнікаў Міжнароднай канферэнцыі да 75-годдзя У. С. Караткевіча ў лістападзе 2005 года ў Оршы аб тым, што за апошні час выдадзены васьмітомнік славутага пісьменніка, шмат кніг па даследаванню яго жыцця і творчасці, але па-за ўвагай засталося яго ўменне малюнкам, трапным словам перадаць характар сваіх сяброў, блізкіх, персанажаў сваіх твораў.

Па-другое, мы спадзяёмся, што кніга дапаможа чытачам глыбей пазнаёміцца з характарам, жыццялюбствам і гумарам Уладзіміра Сямёнавіча Караткевіча.

Мы выказваем падзяку за прадстаўленыя матэрыялы Адаму Восіпавічу Мальдзісу, Алене Іванаўне Сінькевіч, Анатолю Леанідавічу Вераб`ю, Вячаславу Пятровічу Рагойшу, Сяргею Сцяпанавічу Панізьніку, Беларускаму дзяржаўнаму архіву-музею літаратуры і мастацтва.

В. Сіднякова, У. Кузубаў,

І. Воранава, В. Пашковіч.

АЎТАПАРТРЭТЫ

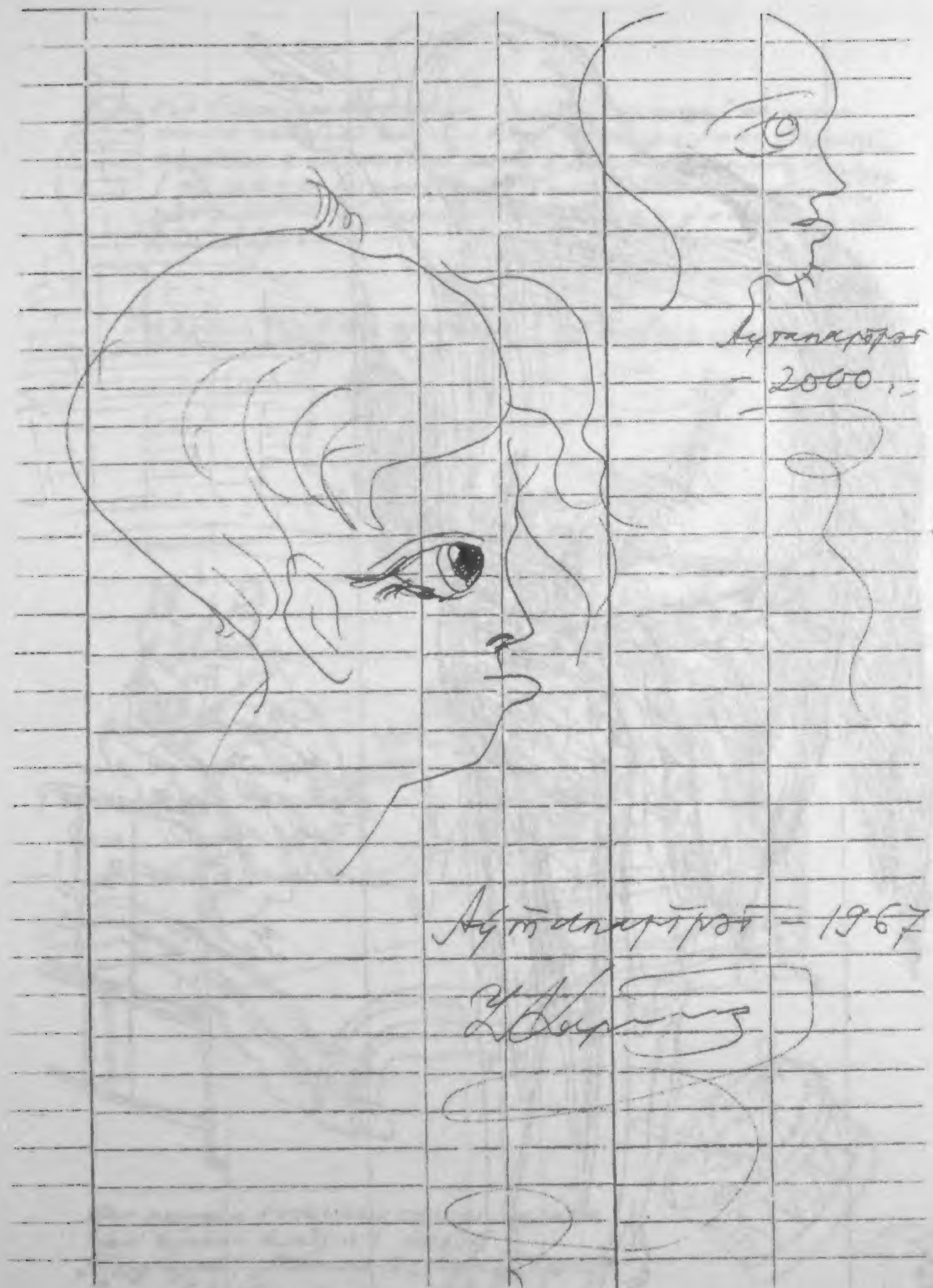
Малюнак да абароны кандыдацкай дысертацыі В. Рагойшы.
Мінск, 1967 г.

Архіў В. Рагойшы

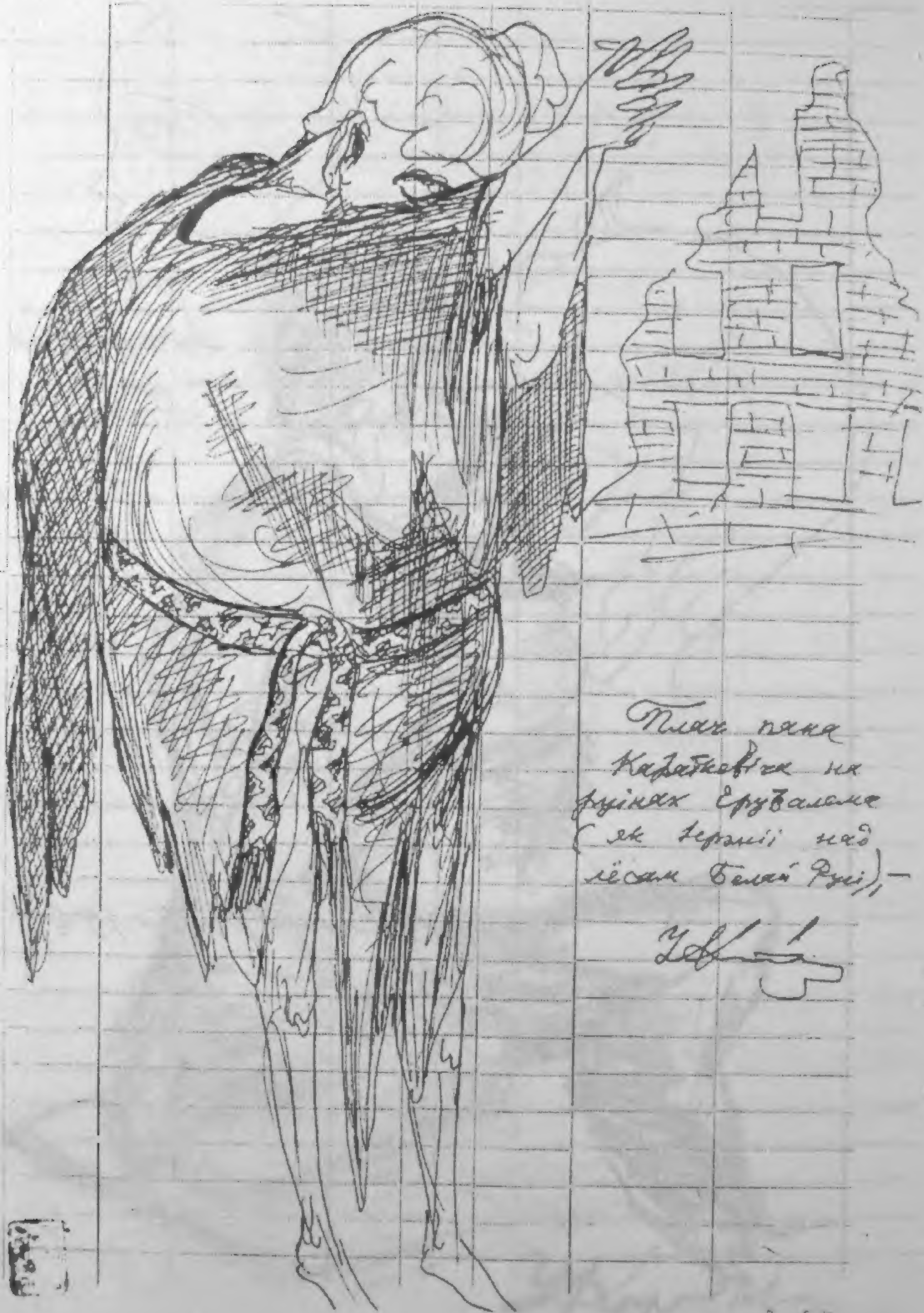
Аўтапартрэт. 1960-70-я гг.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

Аўташаржы.
Малюнак з хатняга альбома А. Мальдзіса. Мінск, 1967 г.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

Аўтапародыя.
Малюнак з хатняга альбома А. Мальдзіса. Мінск, 1967 г.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

P.S. Пад вокны прыбег чыйсьці сабака і брахнуў на мяне
нешта падобнае на „Пся крэў": лаянка, якая, безумоўна
паходзіць з сармацкай мовы. Сабака-паліглот, бо нацыя
ў яго, таксама безумоўна, тутэйшая. Гэткі звычайны выб-
здох з нейкімі брудными ўзрыкожаннямі ў хвасце і з ад-
віслымі вухамі

<u>Дарэчы, аўтапародыя і аўтакарыкатура.</u>

Калі першым каханнем гарыць галава,
Калі горка-кляду я з сабой
„Безу куст", „Ткачых" і „Магілу ільва,"
А не свой барабанны бой?

Аўташарж і аўтапародыя.
Малюнак у лісце да Максіма Танка. 1956 г.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

Малюнак «Ул. Караткевіч у няволі польскай». Мінск, 1970-ыя гг.

З фондавых збораў Установы культуры «Музейны комплекс гісторыі і культуры Аршаншчыны»

Аўтапартрэт. Кіеў, 1950-ыя гг.

З фондавых збораў Установы культуры «Музейны комплекс гісторыі і культуры Аршаншчыны»

Я — аўтар кашмарных паэм і санетаў.
Мне людзі заплоцяць бяссмерцем за гэта

Уладзімір Караткевіч пад час стварэння
ім сваёй арцыгеніяльнай паэмы
«Паэма пра самотнага гуманіста».

Аўташарж.
Малюнак у лісце да А.П. Бялевіча. Орша, 1958 г.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

ШАРЖЫ

Шарж на Ераніма Стулпана.
Малюнак у лісце да Е. Стулпана. Рагачоў, 1963 г.

Хатні архіў У.С. Караткевіча

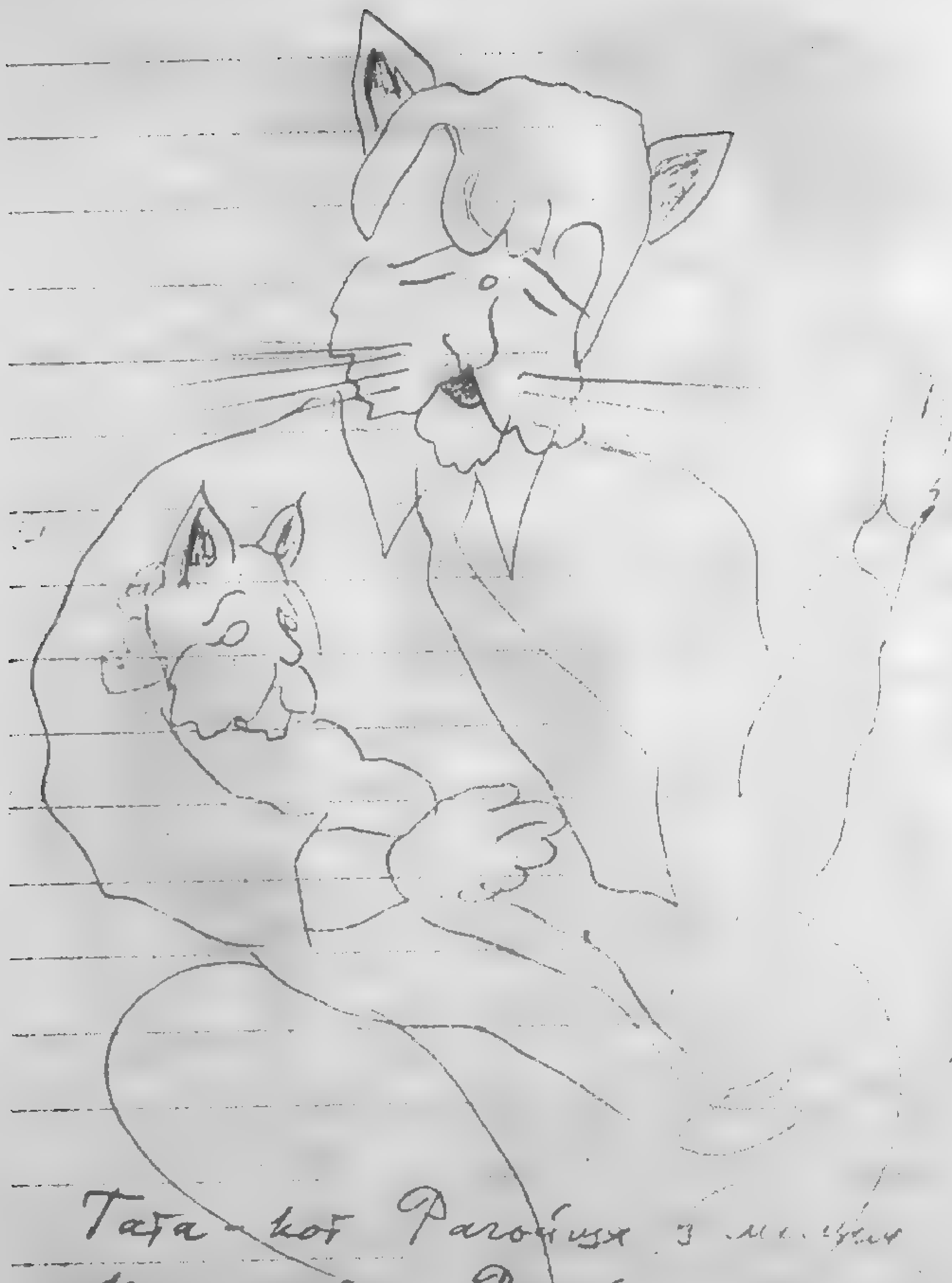
Шарж на Сяргея Панізьніка. Мінск, 1976 г.

Архіў С. Панізьніка

«Адам едзе на зубры». Без даты.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

Шарж на Вячаслава Рагойшу. 1970-ыя гг.

Архіў В. Рагойшы

Дзяўчаты на славутай абароне (196
Славы Рагойшы. (1942 года).

Малюнак да абароны кандыдацкай дысертацыі В.Рагойшы.
Мінск, 1967 г.

Архіў В.Рагойшы

Малюнак да абароны кандыдацкай дысертацыі В.Рагойшы.
Мінск, 1967 г.

Архіў В.Рагойшы

2* З. 5583.

Малюнак да абароны кандыдацкай дысертацыі В.Рагойшы.
Мінск, 1967 г.

Архіў В.Рагойшы

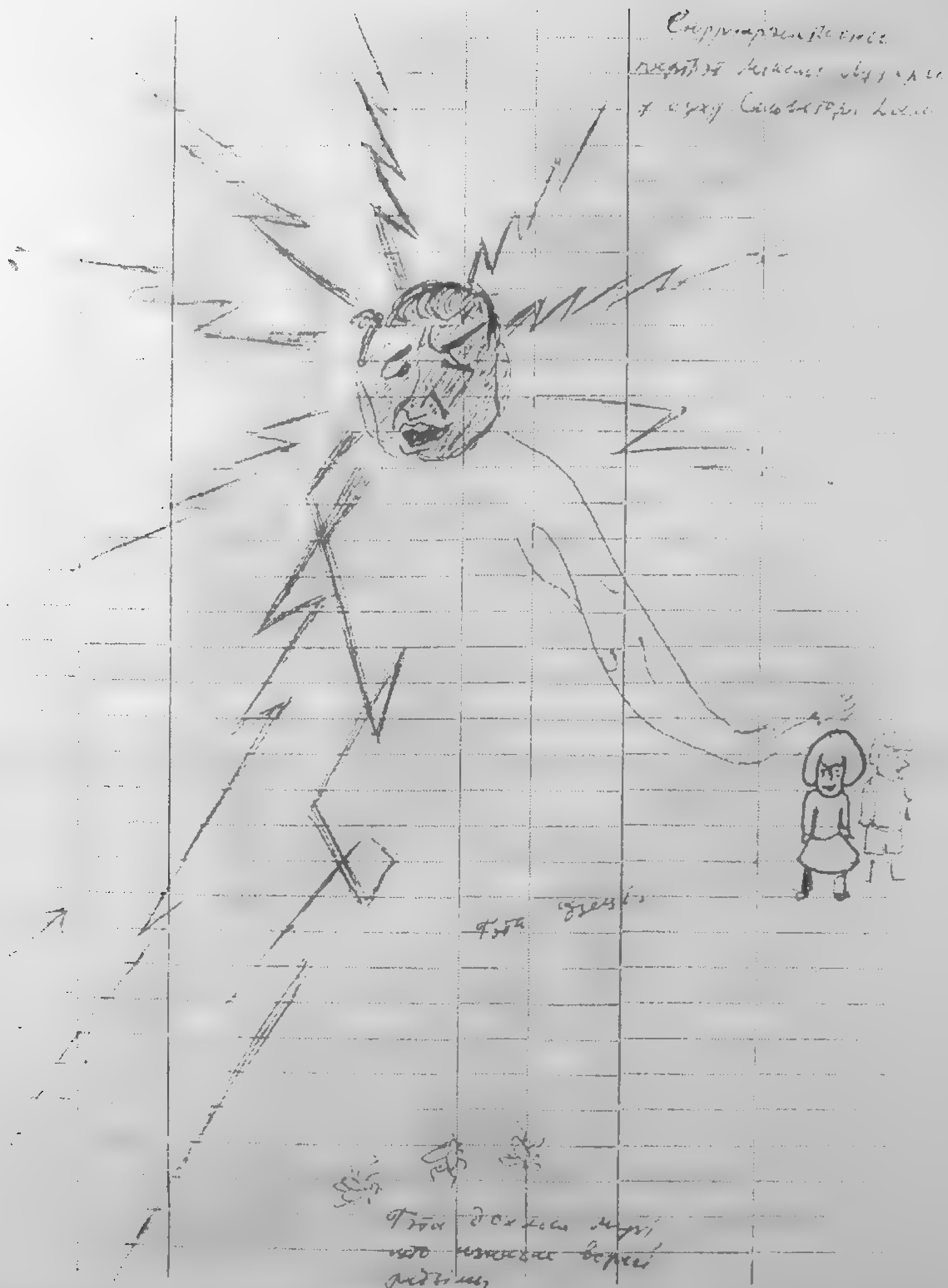
Шарж на дзядзьку Ігара (Грынкевіча).
Малюнак у лісце да Янкі Брыля. Рагачоў. 1966 г.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

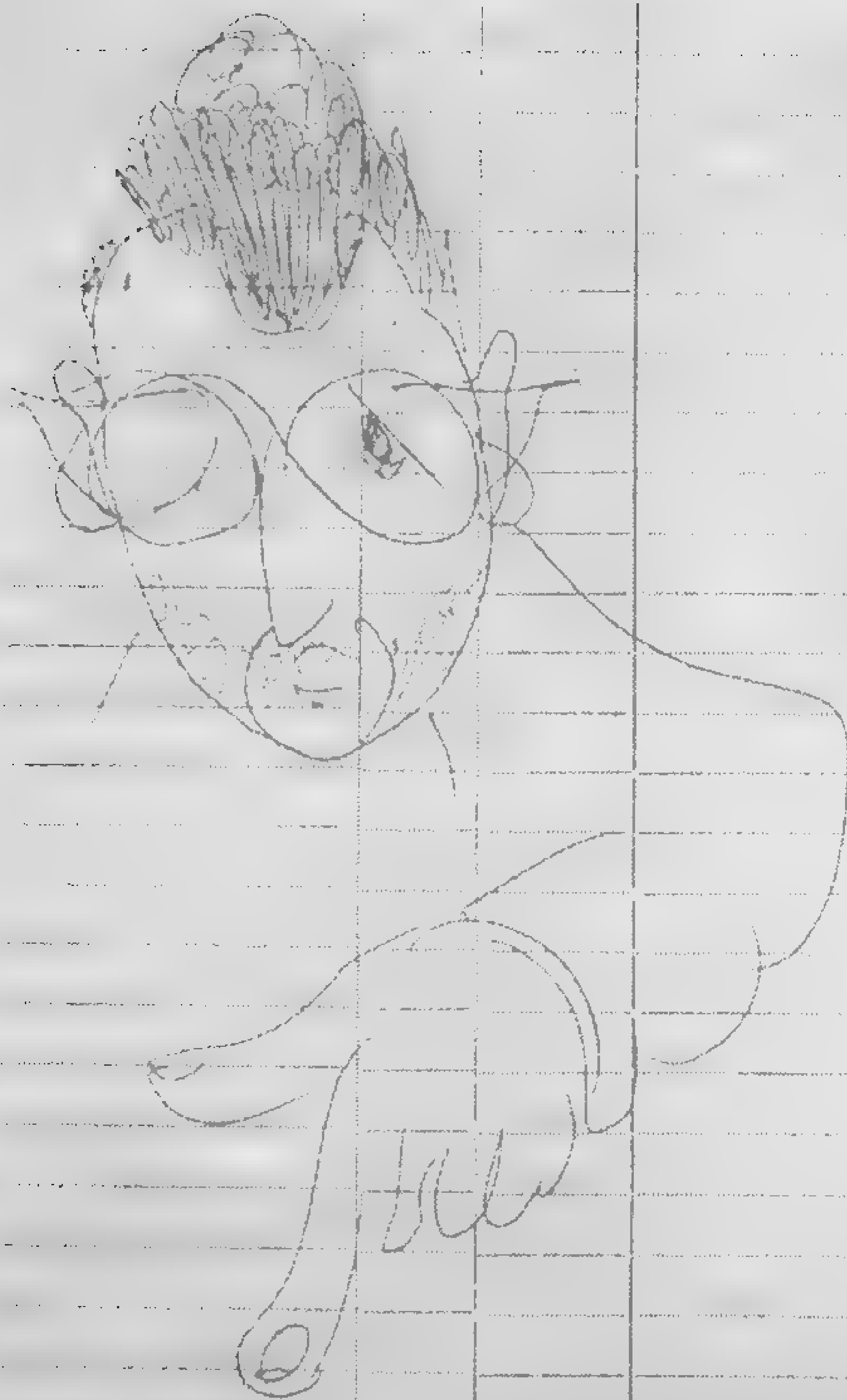
Прафесар В.І.Маслаў.
Малюнак на палях канспекта па гісторыі старажытнай рускай літаратуры (XI-XVIII). Кіеў, 1950 г.

З фондавых збораў Установы культуры «Музейны комплекс гісторыі і культуры Аршаншчыны»

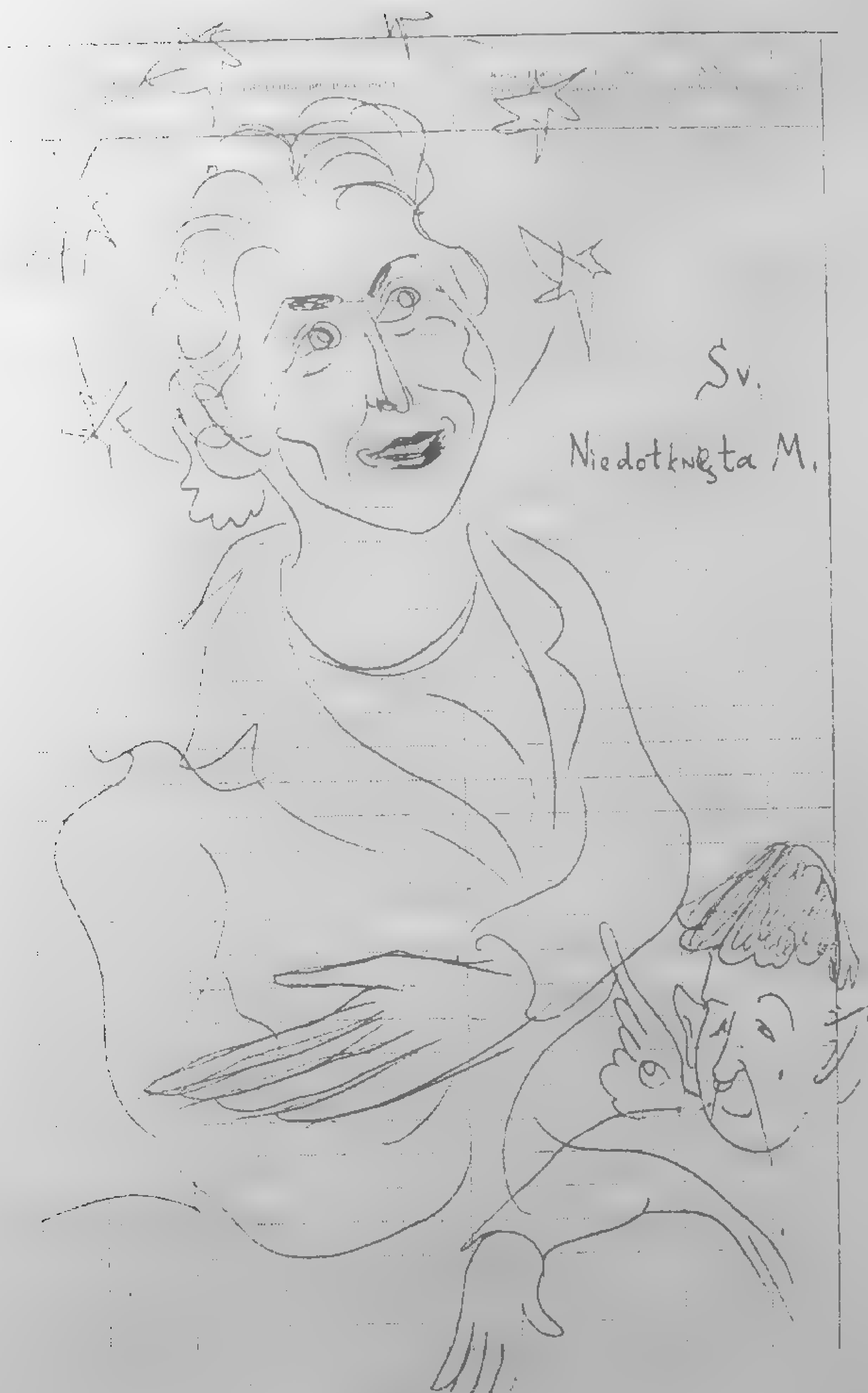
Шарж на Міколу Луферава.
Малюнак з хатняга альбома А. Мальдзіса. Мінск, 1970-ыя гг.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

Шарж на Міколу Прашковіча.
Малюнак з хатняга альбома А.Мальдзіса. Мінск, 1970-ыя гг.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

Шарж на Марыю і Яраслава Мальдзісаў.
Малюнак з хатняга альбома А.Мальдзіса. Мінск, 1970-ыя гг.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

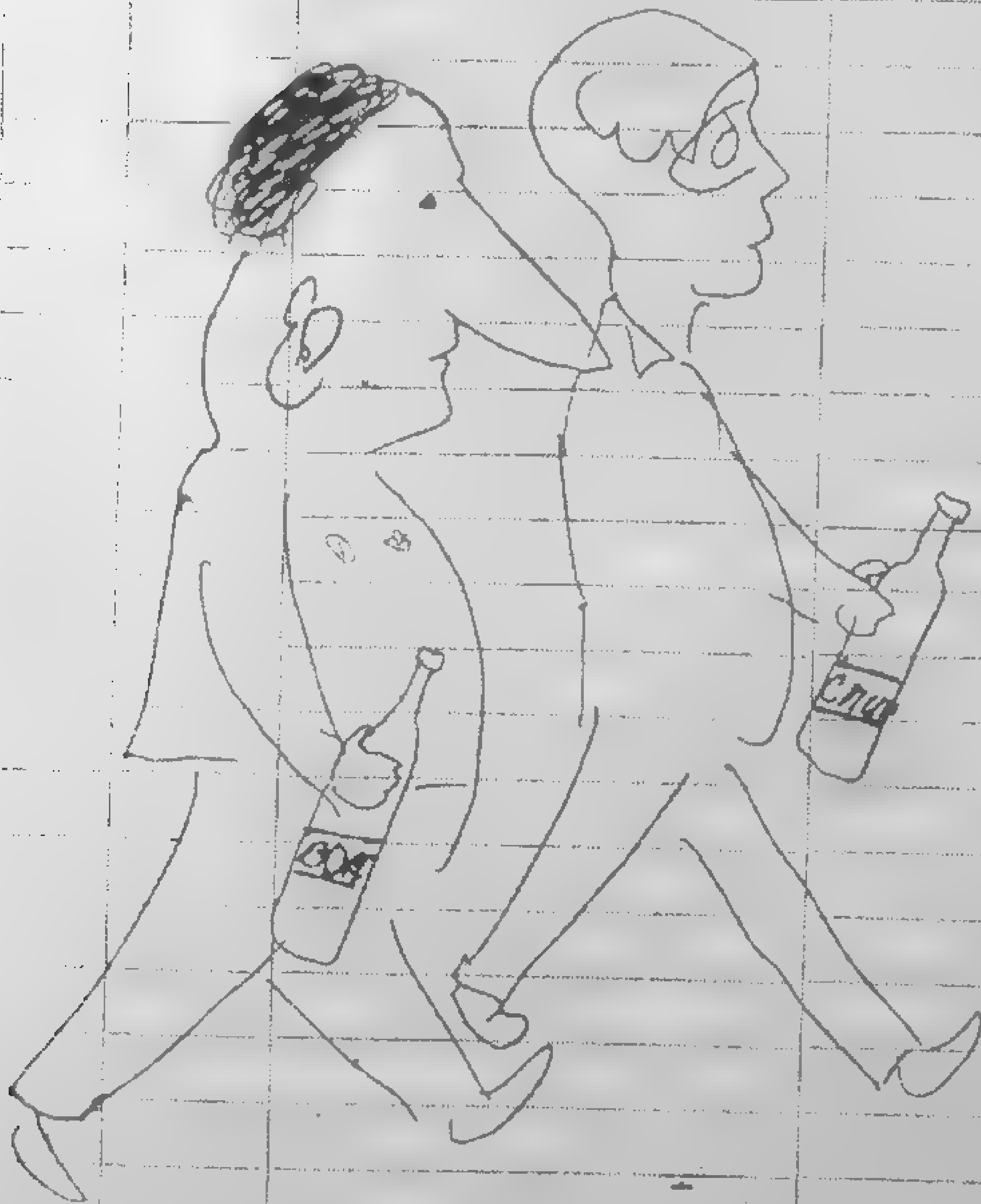

Шарж на Алега Мальдзіса.
Малюнак з хатняга альбома А. Мальдзіса. Мінск, 1970-ыя гг.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

Што сказаў Барадулін, ідучы з бутэлькай каньяку да Адама.

„Як не знойдзем Адася,—
Будзе нам гарэлка ўся.

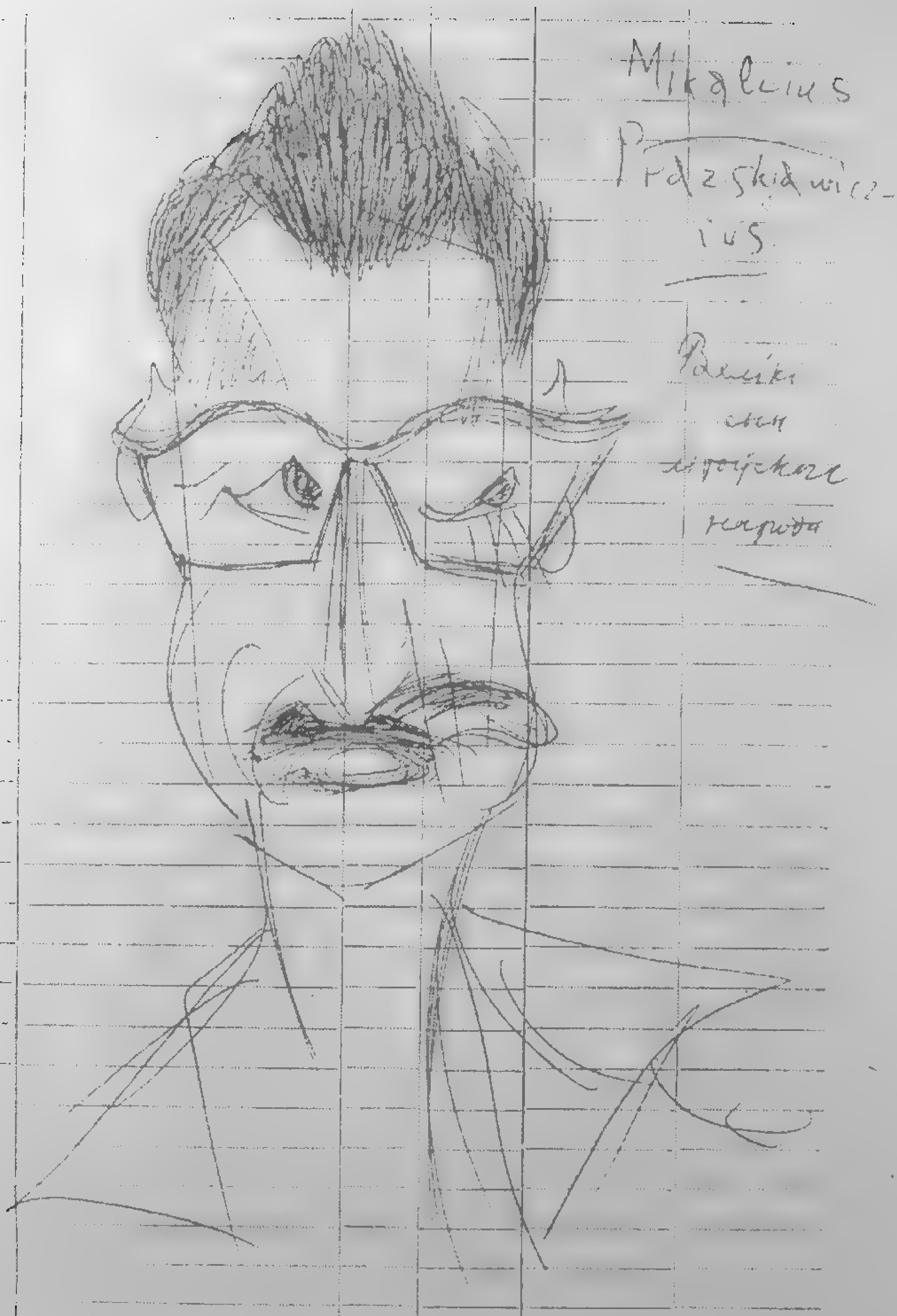
Аўташарж і шарж на Рыгора Барадуліна.
Малюнак з хатняга альбома А. Мальдзіса. Мінск, 1970-ыя гг.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

Шарж на Сяргея Панізьніка.
Малюнак з хатняга альбома А.Мальдзіса. Мінск, 1970-ыя гг.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

Шарж на Міколу Прашковіча.
Малюнак з хатняга альбома А.Мальдзіса. Мінск, 1970-ыя гг.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

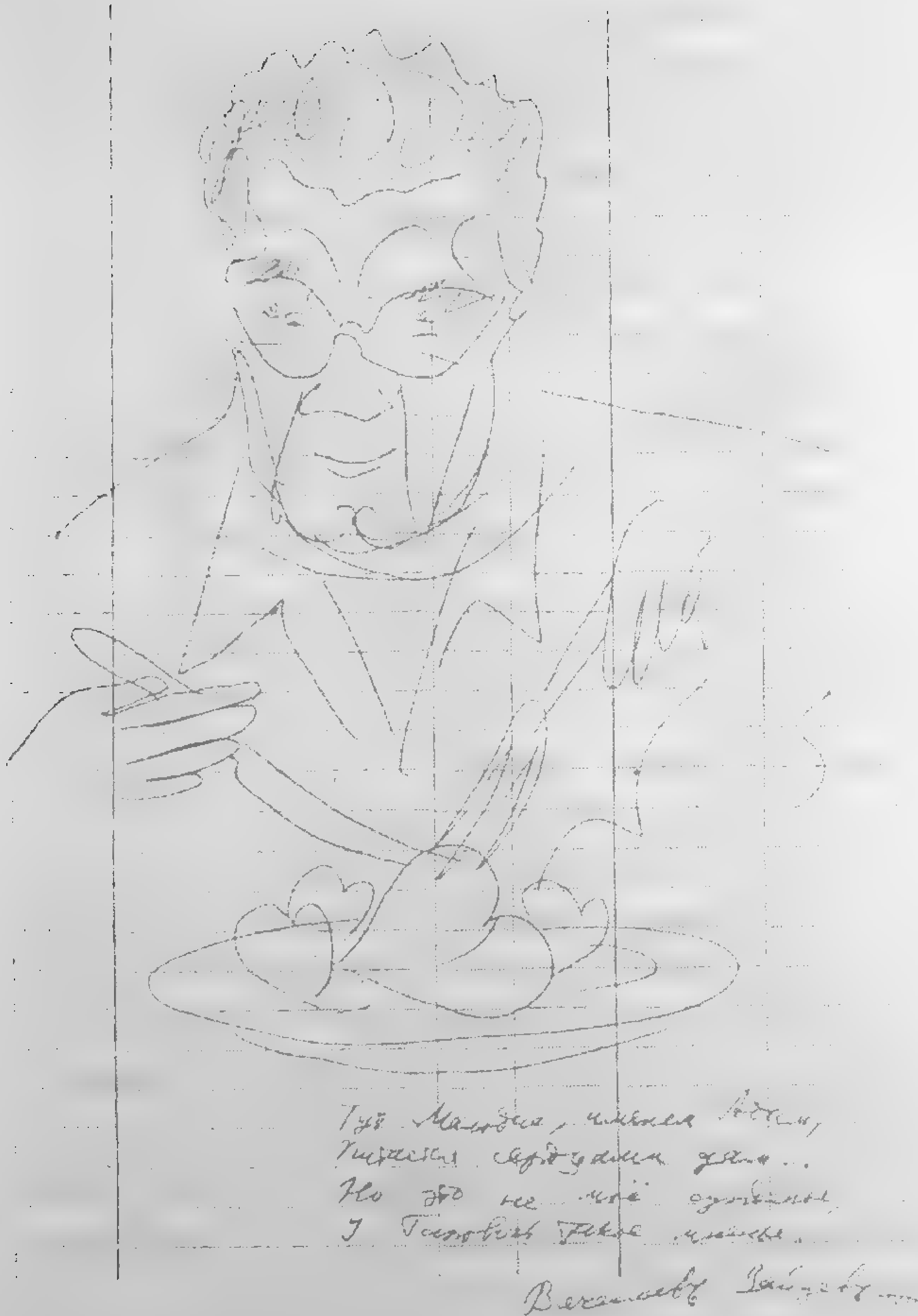
Шарж на цёцю Вольгу (Садавую). 1960-я гг.

Хатні архіў У.С.Караткевіча

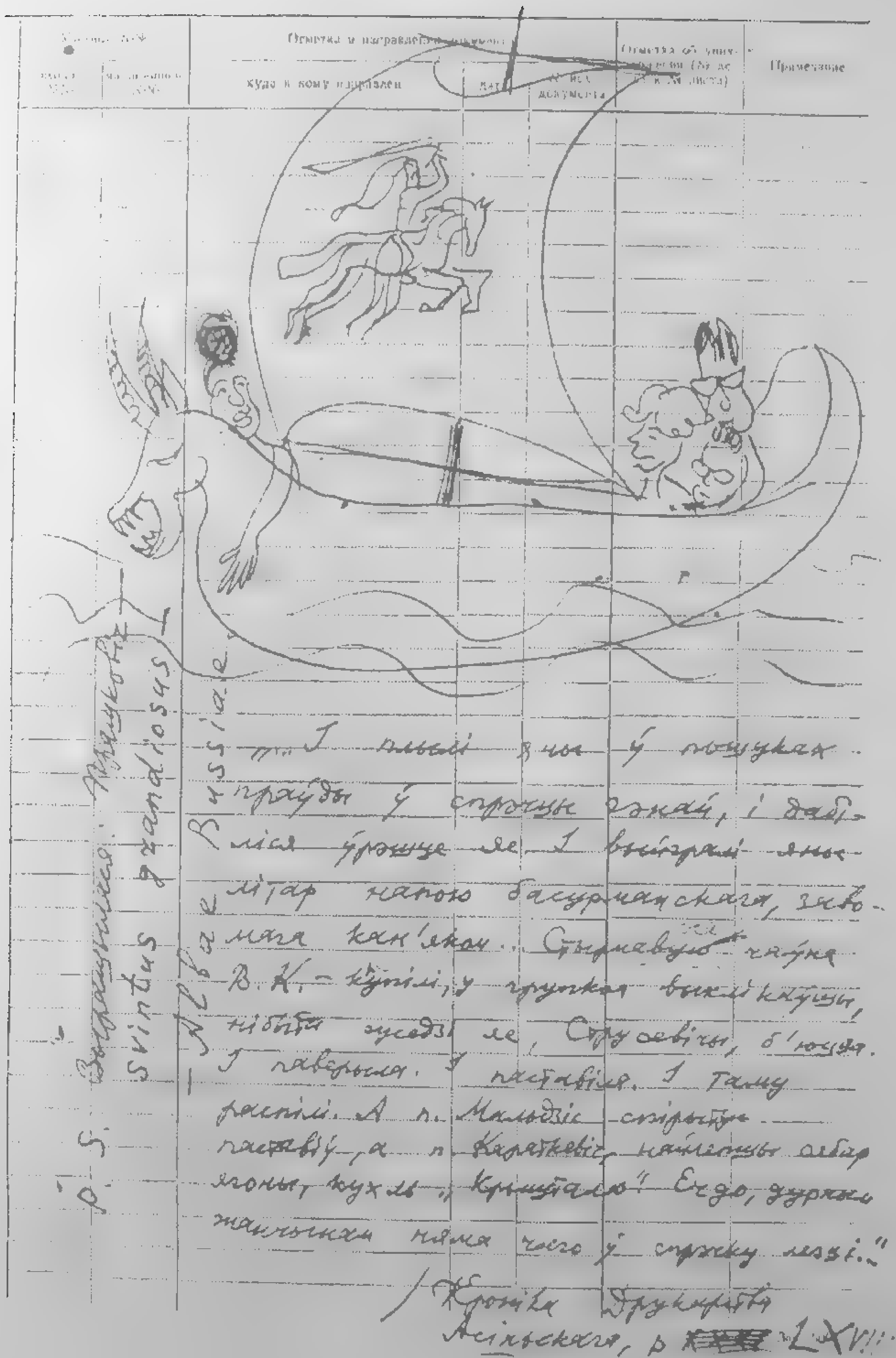
Шарж на Аду Чачугу.
Малюнак з хатняга альбома А.Мальдзіса. Мінск, 1970-ыя гг.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

Шарж на Адама Мальдзіса.
Малюнак з хатняга альбома А. Мальдзіса. Мінск, 1970-ыя гг.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

Аўташарж і шаржы на Міколу Прашковіча і Адама Мальдзіса. Малюнак з хатняга альбома А.Мальдзіса. Мінск, 1970-ыя гг.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

Шарж на Міколу Прашковіча.
Малюнак з хатняга альбома А.Мальдзіса. Мінск, 1970-ыя гг.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

Шарж на цёцю Вольгу (Садавую). 1950-ыя гг.

Хатні архіў У.С.Караткевіча

ІЛЮСТРАЦЫІ

Малюнак на адвароце першай старонкі рукапісу рамана «Каласы пад сярпом тваім». Мінск, 1962-64 гг.

Малюнак з заўваг У.Караткевіча да п`есы «Кастусь Каліноўскі» («Руна пра Кастуся»). 1963 г.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

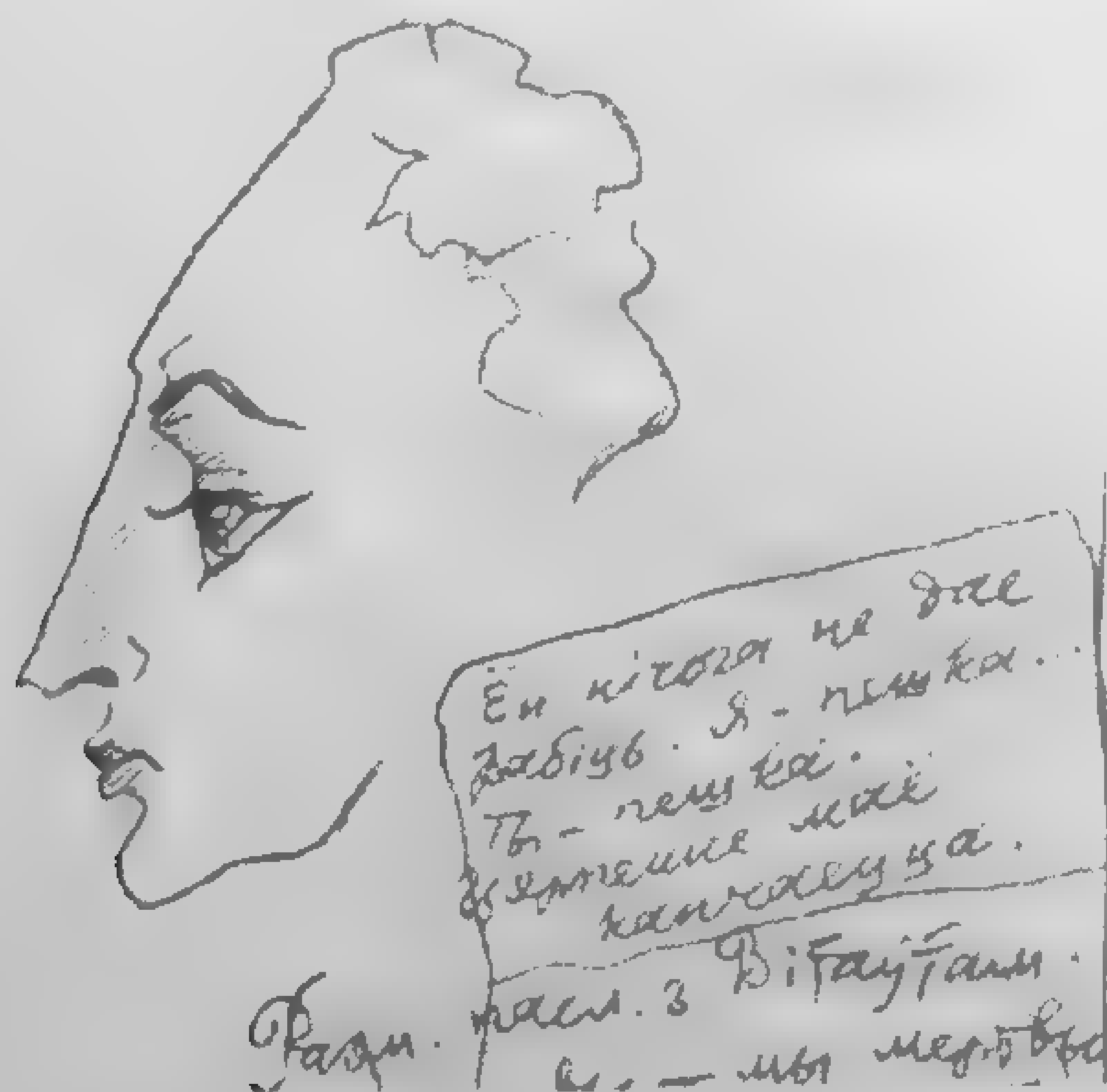
Малюнак з заўваг У.Караткевіча да п`есы «Кастусь Каліноўскі» («Руна пра Кастуся»). 1963 г.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

Малюнак з заўваг У. Караткевіча да п`есы «Кастусь Каліноўскі» («Руна пра Кастуся»). 1963 г.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

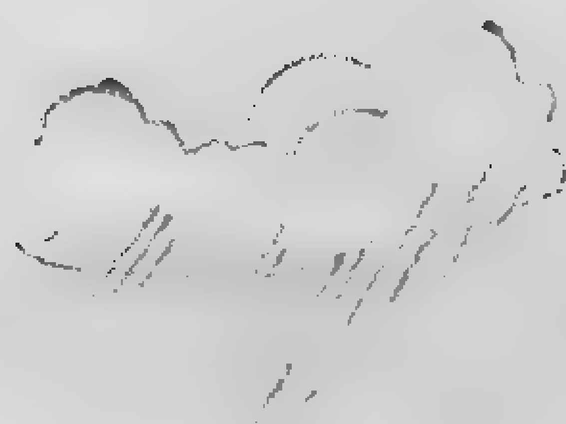

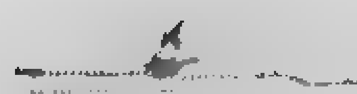
Малюнак на палях рукапісу першапачатковага плана рамана «Каласы пад сярпом тваім». 1962-64 гг.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

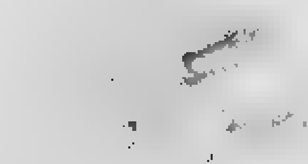

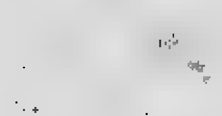

Малюнак на палях рукапісу п`есы «Толькі зорны плашч».
Пач. 1960-х гг.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

Малюнак на палях рукапісу п`есы «Кастусь Каліноўскі» («Руна пра Кастуся»). 1963 г.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

Малюнак на палях рукапісу п`есы «Кастусь Каліноўскі» («Руна пра Кастуся»). 1963 г.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

Герой аповесці «Дзікае паляванне караля Стаха»
Малюнак з хатняга альбома А.Мальдзіса. Мінск, 1970-ыя гг.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

Імпрэсія на аповесць «Дзікае паляванне караля Стаха»
Малюнак з хатняга альбома А.Мальдзіса. Мінск, 1970-ыя гг.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

«Пан Твардоўскі» (герой балады А.Міцкевіча).
Малюнак з хатняга альбома А.Мальдзіса. Мінск, 1973 г.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

Малюнак на палях рукапісу верша «Заяц варыць піва».
Кіеў, 1955 г.

Хатні архіў У.С.Караткевіча

Малюнак на палях рукапісу верша «Заяц варыць піва».
Кіеў, 1955 г.

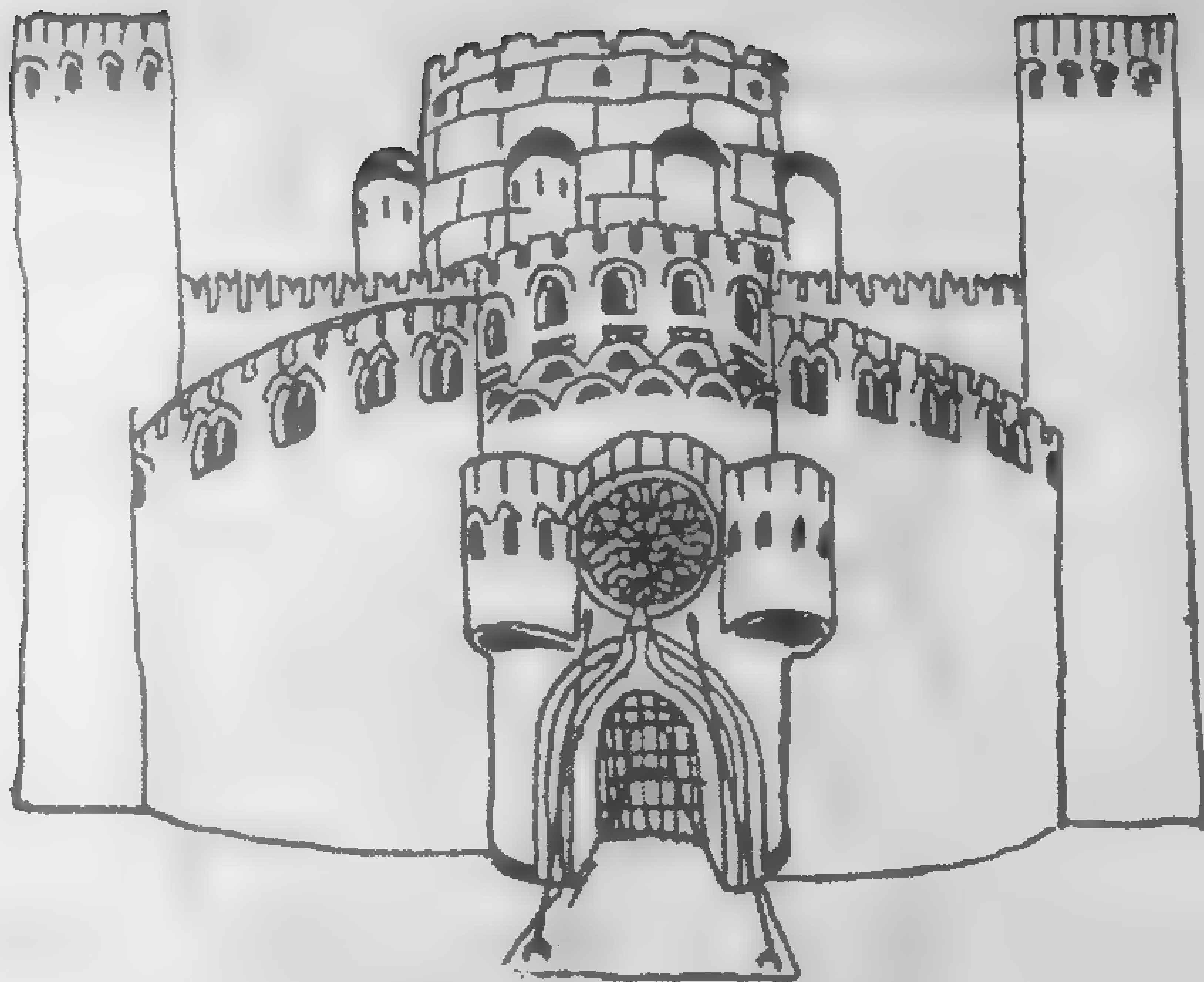
Хатні архіў У.С.Караткевіча

МАЛЮНКІ РОЗНЫХ ГАДОЎ

Малюнак. Без даты.

Хатні архіў У.С.Караткевіча

Малюнак. Без даты.

Хатні архіў У.С.Караткевіча

Малюнак. Без даты.

Хатні архіў У.С.Караткевіча

Малюнак. Без даты.

Хатні архіў У.С.Караткевіча

Малюнак. Без даты.

Хатні архіў У.С.Караткевіча

Малюнак. Без даты.

Хатні архіў У.С.Караткевіча

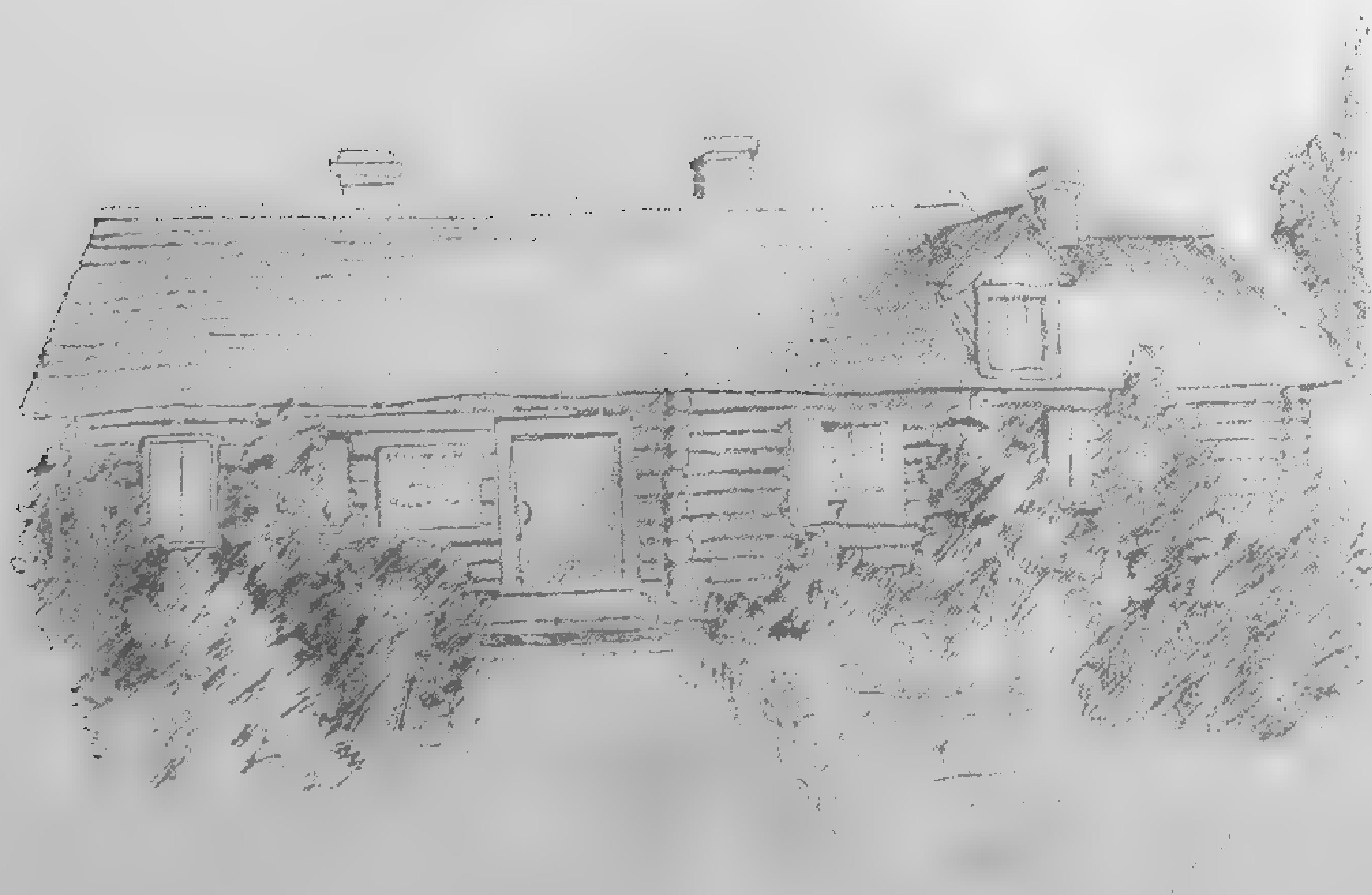
Малюнак. Без даты.

Хатні архіў У.С.Караткевіча

Малюнак. Без даты.

Хатні архіў У. С. Караткевіча

Вязынка. 1952 г.

Хатні архіў У.С.Караткевіча

Малюнак. Без даты.

Хатні архіў У.С.Караткевіча

Малюнак. Без даты.

Хатні архіў У.С.Караткевіча

Малюнак. Без даты.

Хатні архіў У.С.Караткевіча

Малюнак. Без даты.

Хатні архіў У.С.Караткевіча

Малюнак. Без даты.

Хатні архіў У.С.Караткевіча

Малюнак. Без даты.

Хатні архіў У.С.Караткевіча

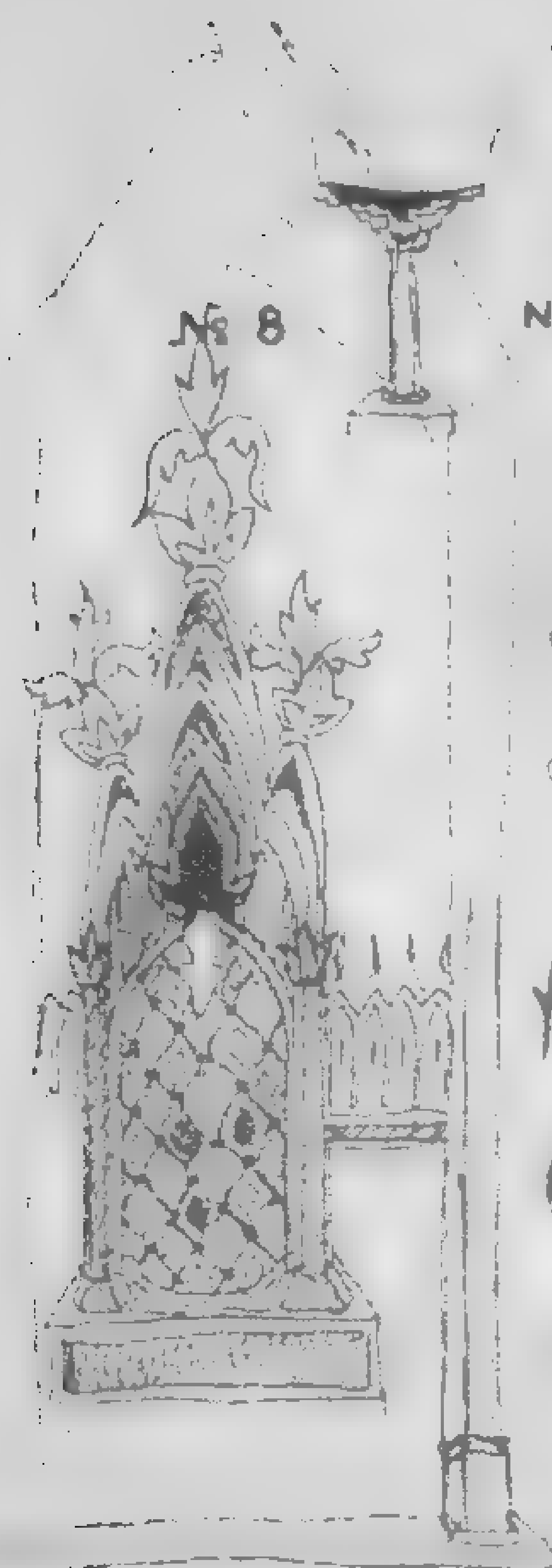
Малюнак. Без даты.

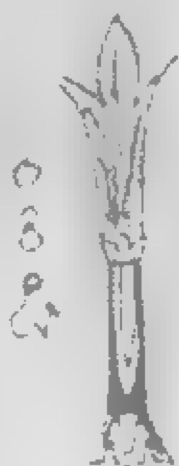
Хатні архіў У.С.Караткевіча

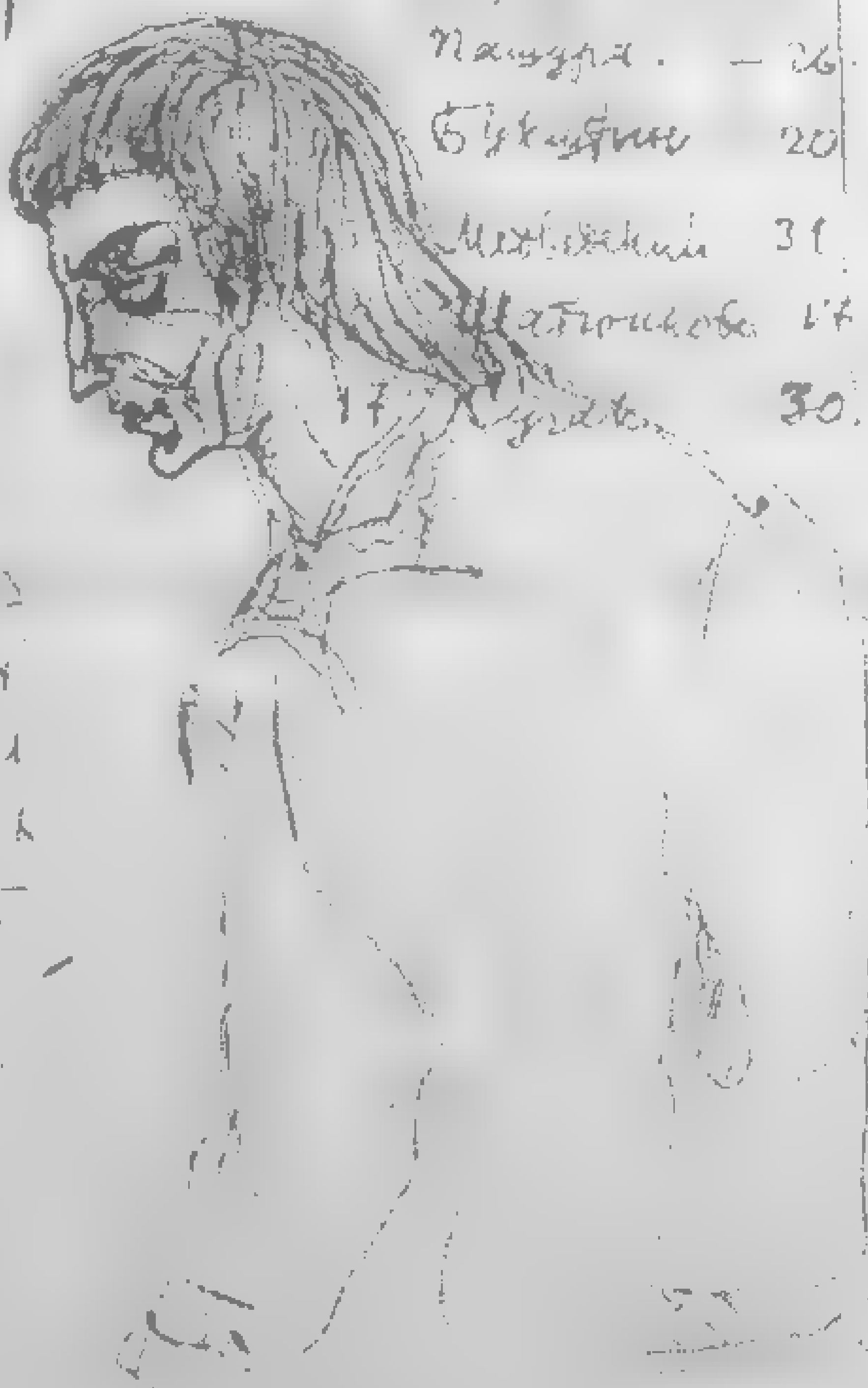

Малюнак. Без даты.

Хатні архіў У.С.Караткевіча

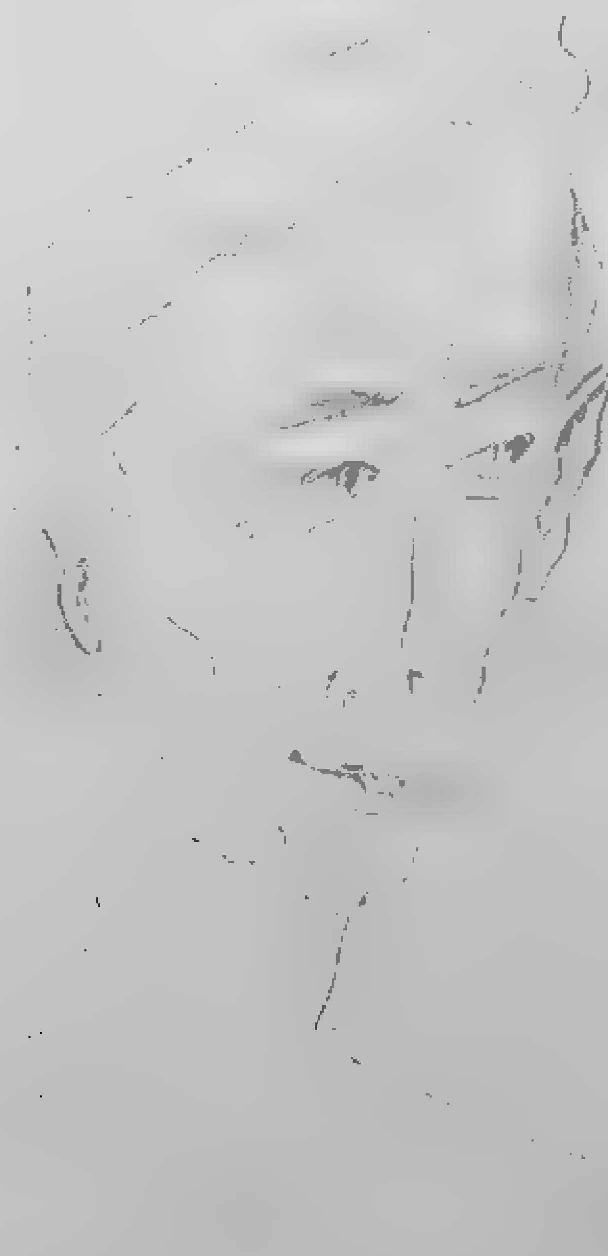
Малюнак. 1957-58 гг.

Хатні архіў У.С.Караткевіча

Малюнак. 1960-70-ыя гг.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

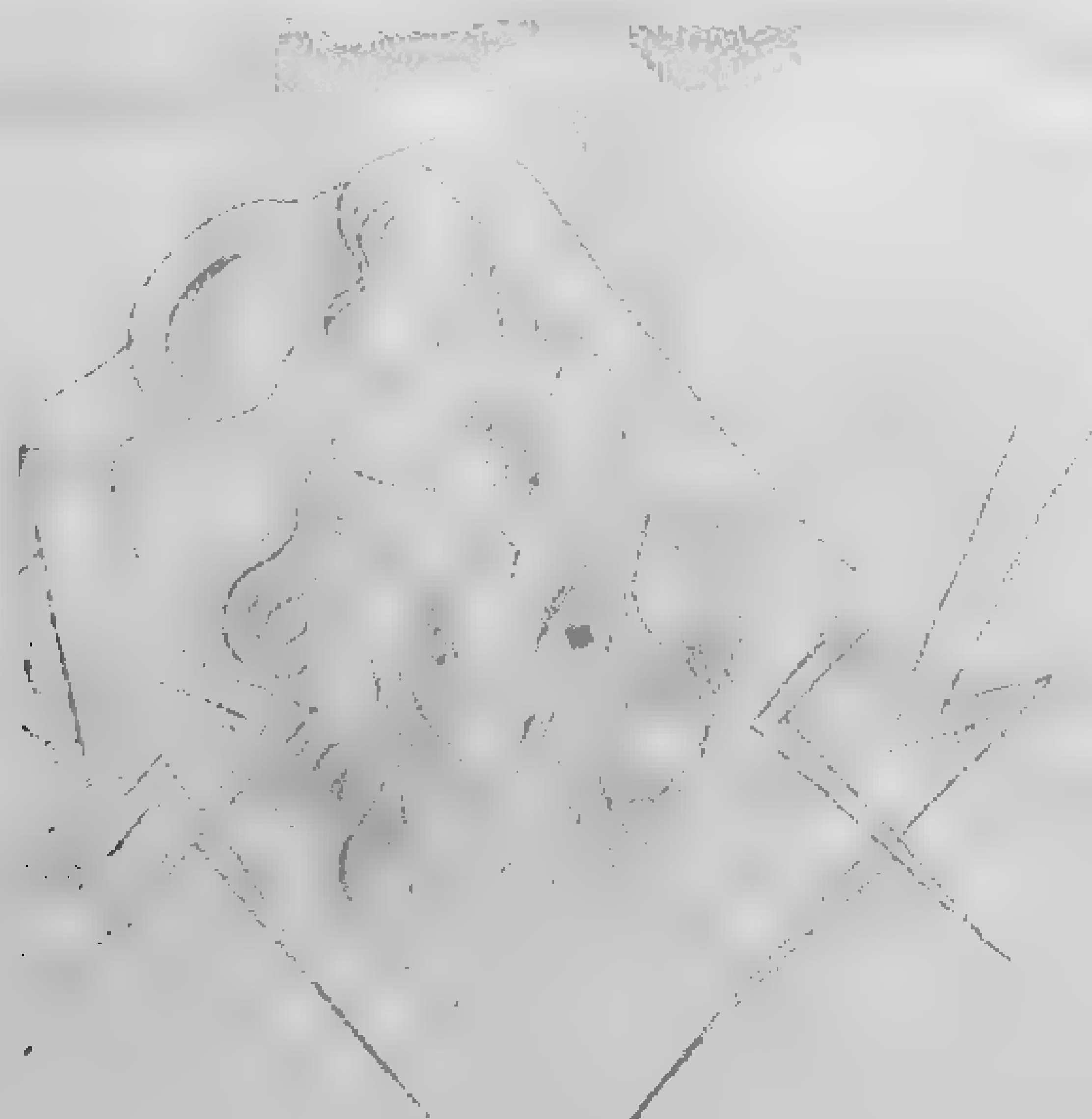
Малюнак. 1960-70-ыя гг.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

Малюнак. 1960-70-ыя гг.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

Малюнак. 1960-70-ыя гг.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

Малюнак. 1960-70-ыя гг.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

Малюнак у лісце да Янкі Брыля. Рагачоў. 1966 г.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

Малюнак у лісце да Максіма Танка. 1955-57 гг.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

Гэта адзін з дзён тварэння.
Ажыўляю подыхам... Дзьмухаю...
Выйшла: ці то як у першай
асобы Тройцы, ці то як у Лёвы
Тоўстага.

Малюнак у лісце да Янкі Брыля. 1960 г.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

Caratkevitsch — Brilae — scribit.

Снавяльможны мой літасцівку, пане Янке, найвялікшага і светлага, высакароднага вашамосць

А такаж жонка ваша, святой Еўфрасінні роўная паніматка і гаспадыня Ніна

А такаж панянкі-гаспадынькі вашы Галіна ды Наталля

А такаж гаспадаронак, сын княжаукі Андрэй — жывіце давеку.

Спадару Богу на ўхвалу,
Земляцтву нашай на радасць і ўцеху,
Ворагам на бязгалоўе,
Сябрам на ласку,
Мне, рабу вашаму, на далейшую літасць і радасць.

Амінь!

Аз, ліпца, року ад стварэння свету сем тысяч чатырыста сямдзесят другога, — ад нараджэння ж Спадара Бога нашага Ісуса Хрыста — тысяча дзевяцьсот шэсцьдзесят чацвёртага.

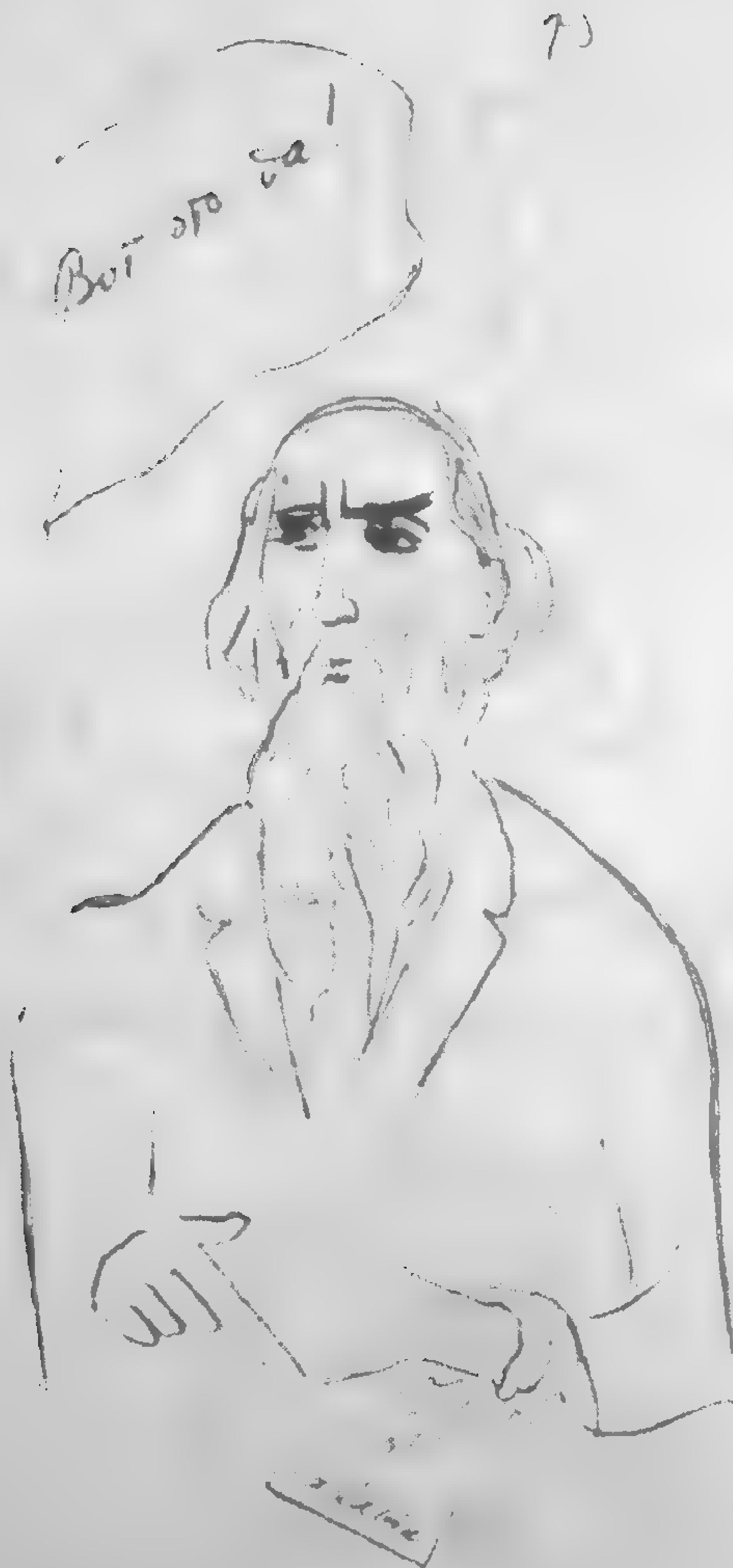
Оу слаўным месцы Рагаўзікоў, ля замка найпаснейшай кроўлевы Боны Сфорцы, кашталянаў онук Ладзісь Караткевічаў рукою прыклаў.

Сын Караткевічаў

А рукі нягоднай, яснавяльможнай ўладамак і рысы подпісу (рукай нягоднай сам вадзіў) — на сведчу, пісар замкавы Мацей Дзевачка. Як то належыць літарамі беларускімі, а не іншымі языком і словы

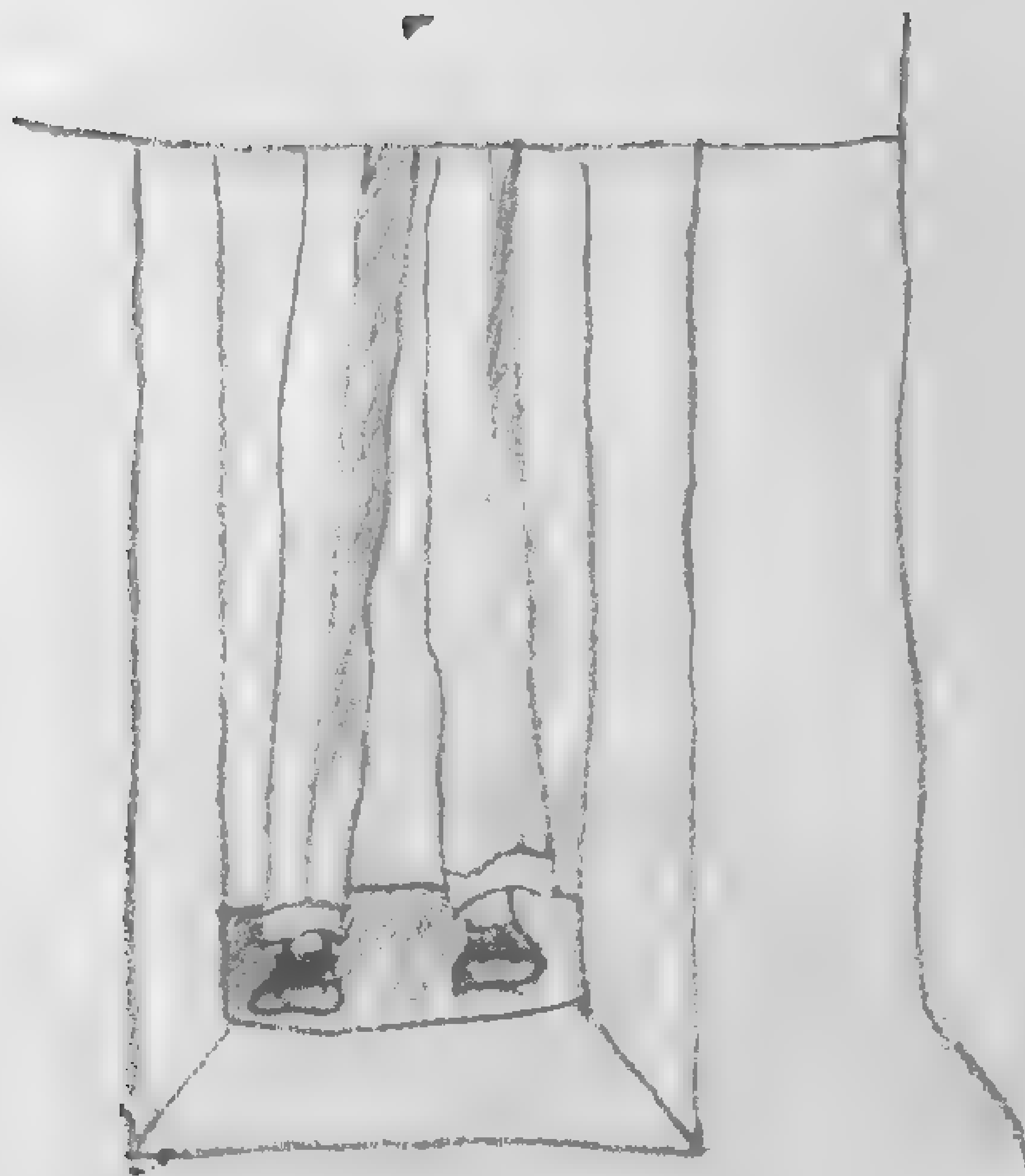
Малюнак у лісце да Янкі Брыля. 1964 г.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

Малюнак у запісцы да Еўдакіі Лось. 1957 г.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

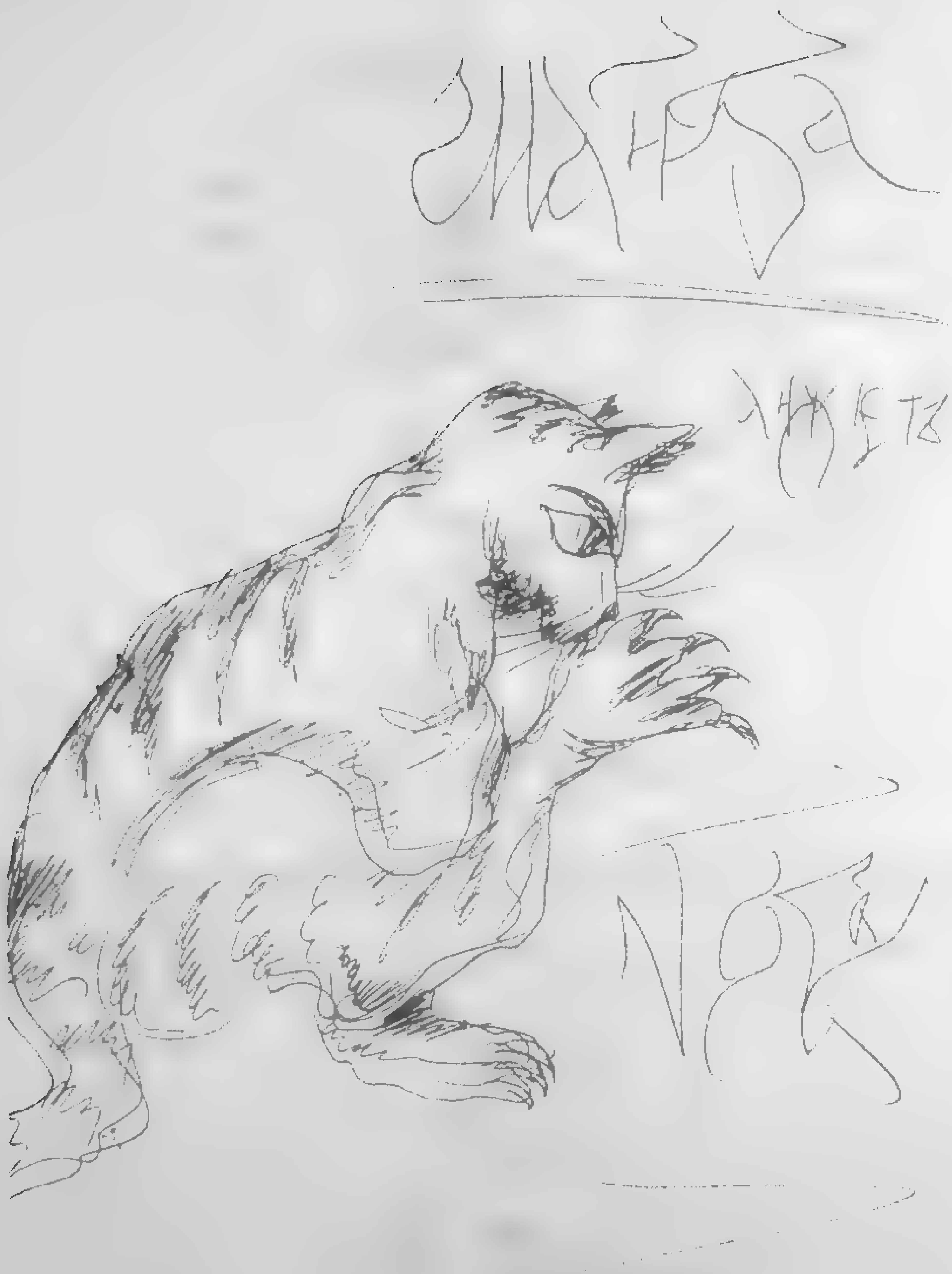
Малюнак у лісце да Еўдакіі Лось. 1957 г.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

Малюнак у лісце да Янкі Брыля. 1964 г.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

Малюнак. 1960-70-я гг.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

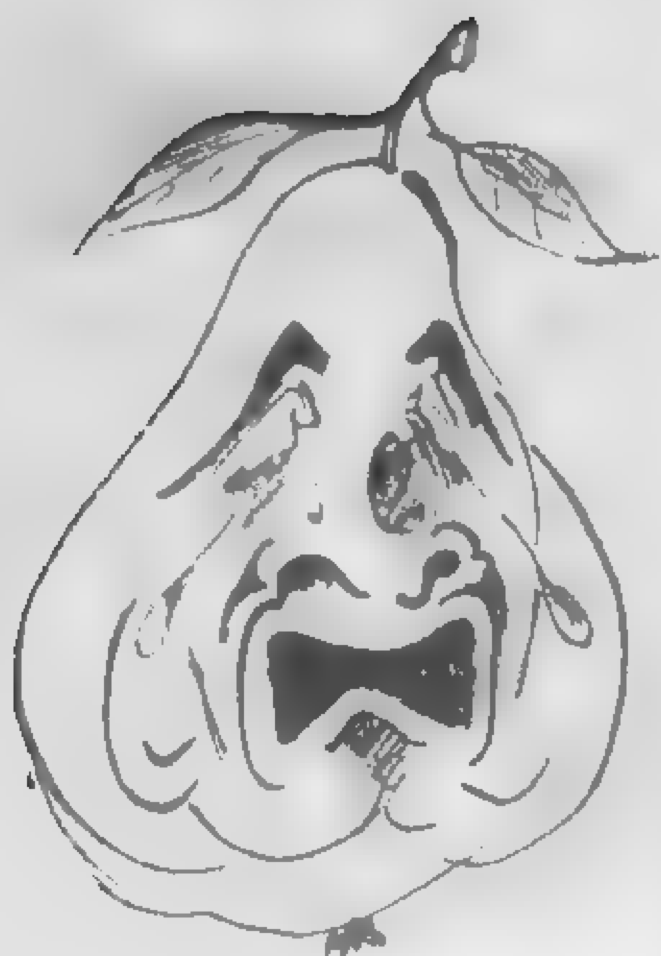
Малюнак. 1960-70-я гг.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

Малюнак. 1960-70-я гг.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

Малюнак. 1960-70-я гг.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

Малюнак. 1960-70-я гг.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

Малюнак. 1960-70-я гг.

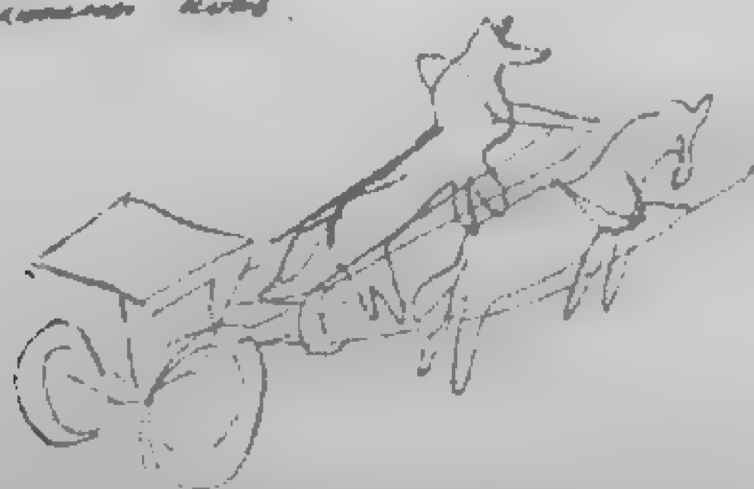
З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

«Снежная жанчына».
Малюнак у лісце да Е. Стулпана. Каралішчавічы. 1965 г.

Хатні архіў У.С.Караткевіча

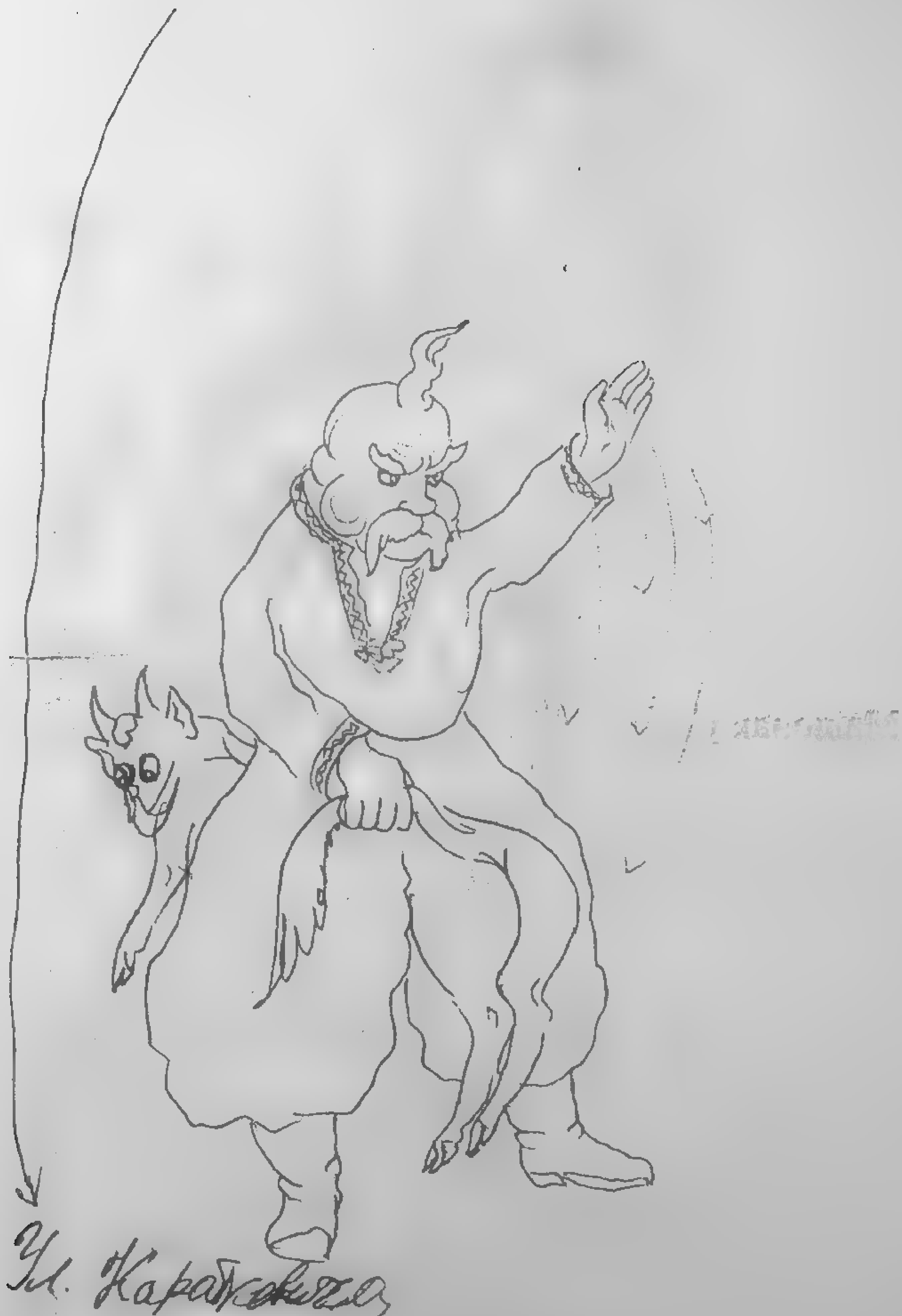

Малюнкі ў лісце да Мірдзы Абалы, 1973 г.

Хатні архіў У.С.Караткевіча

5* З. 5583.

Малюнак. 1970-ыя гг.

Архіў В. Рагойшы

Малюнак у лісце да Ніны Карпавай. Орша, 1950-я гг.

З фондавых збораў Установы культуры «Музейны комплекс гісторыі і культуры Аршаншчыны»

Малюнак у лісце да цёці Жэні (Усюкевіч). Орша, 1950-ыя гг.

Фотаархіў В. Ждановіча

8. Пименков отвели в тёмное подземелье. Ах, как там было сыро и холодно! Но ничего не поделаешь. Надо было выбирать жертву. Каждую кандидатуру предварительно обсуждали. Как Кравец и панна Брезинская уговаривали друг-друга легко и безболезненно кончить свою жизнь.

— Ах, панна Халина, я никогда не позволю, чтоб вы мучались от тоски по мне всю жизнь. Пусть лучше ангелы унесут вас на своих крыльях в рай. Оставьте мне [illegible] судьбу, [illegible] всю [illegible] жизни.

— Ах, нет, пан [illegible], пусть они лучше понесут вас, а страдать буду я.

Карпенко заявил, что не может идти на виселицу, ему слишком дорога честь нашего института, который [illegible], если он
преждевременно
и трагически
уйдёт
из [illegible].

Малюнкі на старонках Аксамітнага альбома.
Мінск, 1950-60-ыя гг.

Архіў В.Краўца

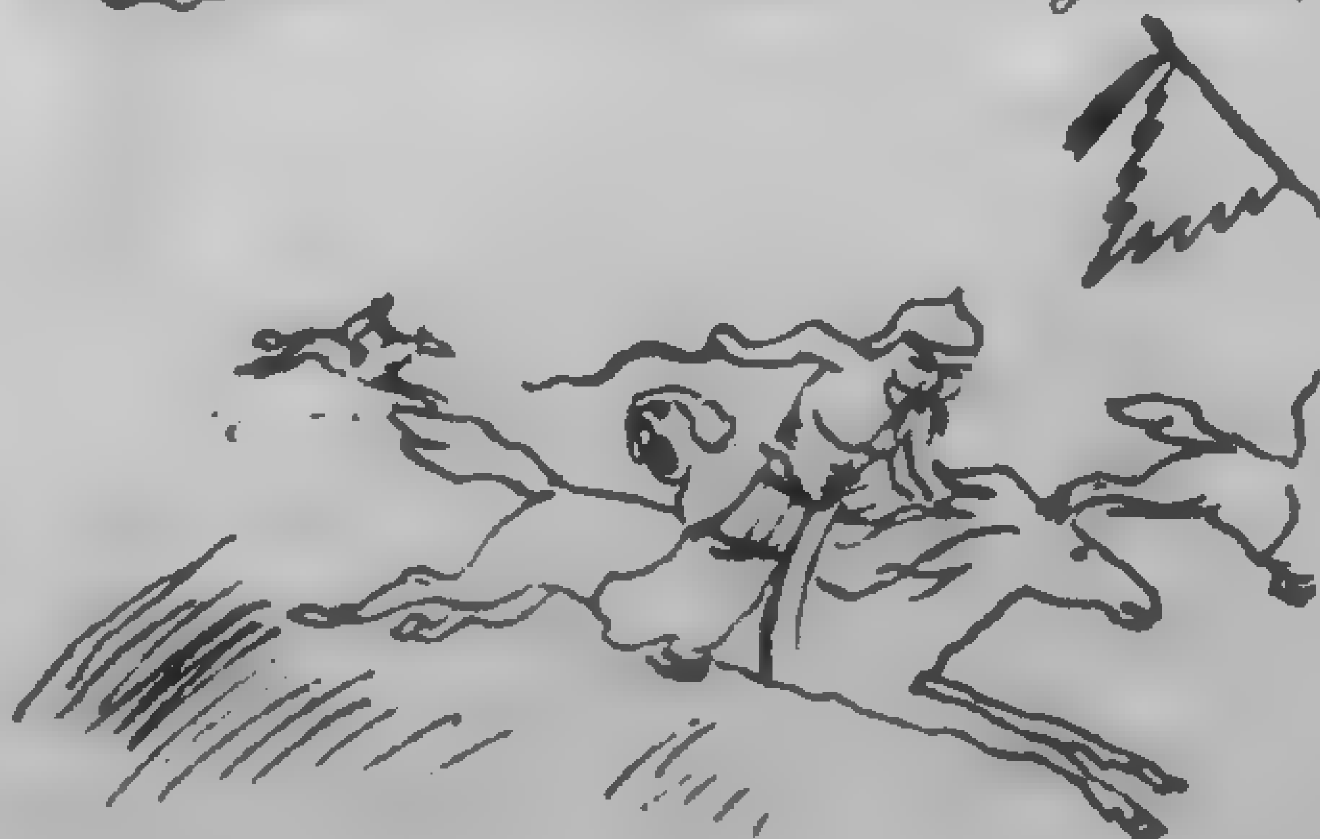
Они
участвовали и в походах, но результаты были плачевны
Пану Станиславу дождь наполнил все латы, а когда потом начало пригревать солнце - он закипел как самовар

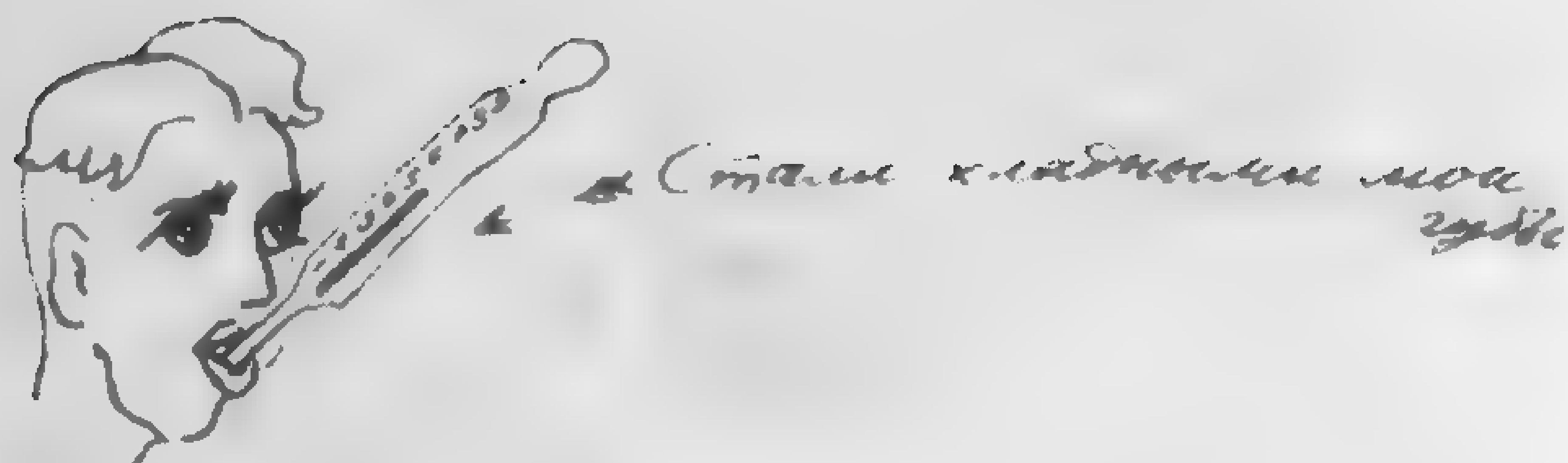
18. Кравец взял себе из бедной деревни сразу сорок панянок
и они как-то во время ссоры съели его живьём

20. Бжезинька была украдена татарами.

Малюнкі на старонках Аксамітнага альбома.
Мінск, 1950-60-ыя гг.

Архіў В. Краўца

Малюнкі на старонках Аксамітнага альбома.
Мінск, 1950-60-ыя гг.

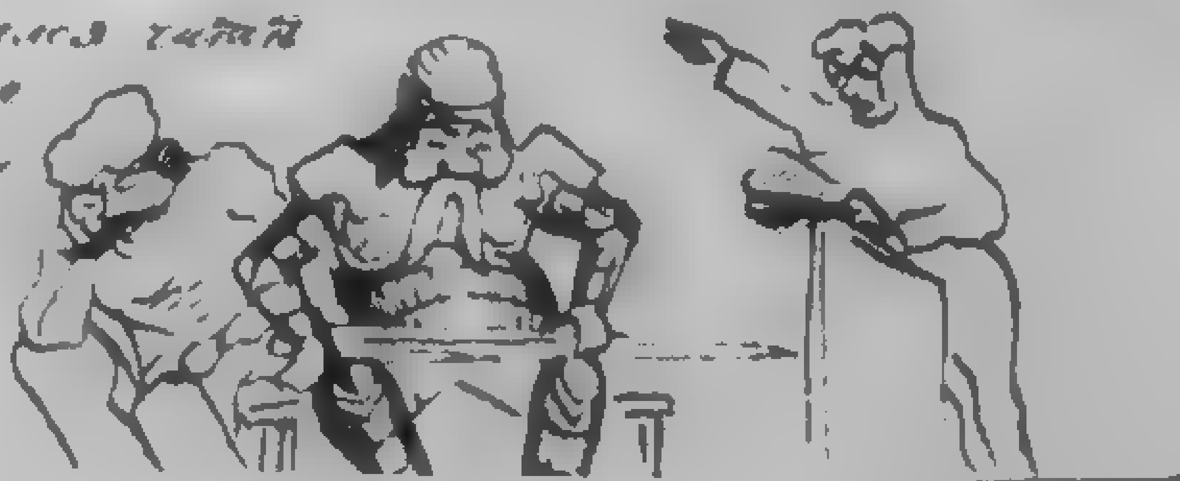
Архіў В. Краўца

12. В этот момент четыре дамы вцепились за его ноги с воплями: „Нет, нет, ты не умрешь!!! По древнему обычаю осуждённого могли взять в мужья и тем спасти.
Но как удовлетворить четырех жен?
Подумав они о том, чтобы четвертовать Короткевича так, чтобы каждая дама получила по куску. Тогда три дамы отступились

13. Король простил его. Марго [illegible] [illegible], а [illegible] дамы [illegible] [illegible]. Всем предложили заняться своими делами по [illegible].
Станиславов тотчас принялся читать [illegible] с [illegible] [illegible]
в драматургии и о [illegible] бесконфликтности и
удивлялся, что их
не понимают.

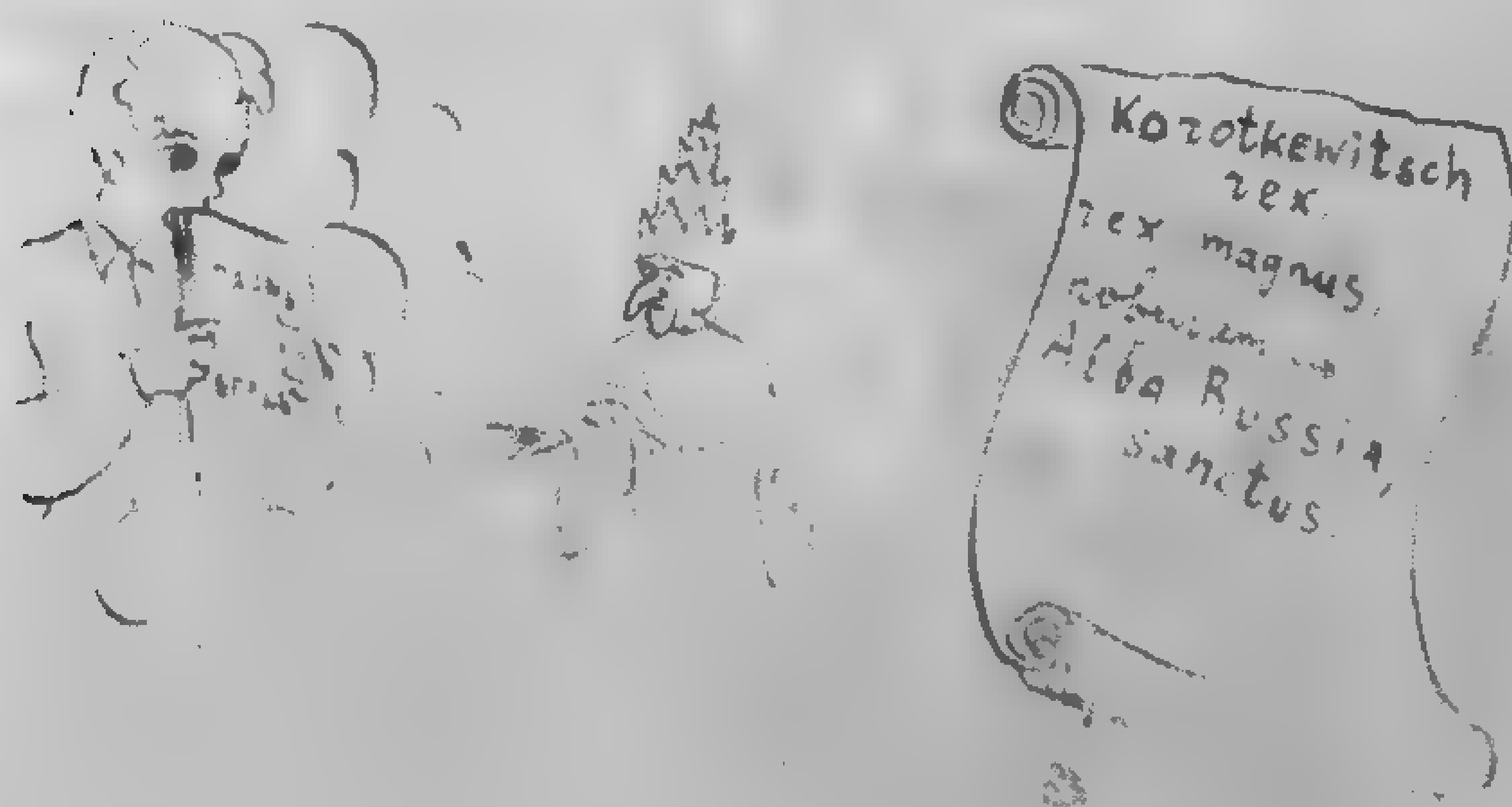
Малюнкі на старонках Аксамітнага альбома.
Мінск, 1950-60-ыя гг.

Архіў В. Краўца

Малюнкі на старонках Аксамітнага альбома.
Мінск, 1950-60-ыя гг.

Архіў В. Краўца

Малюнкі на старонках Аксамітнага альбома.
Мінск, 1950-60-ыя гг.

Архіў В. Краўца

9. [illegible] своих лучших [illegible] теперь. Дело в том, что [illegible] он обязан и хочет, поскольку [illegible] заслужить задним числом славу [illegible], а потому сам пойти на казнь.

Попытки друзей [illegible] его и не слишком [illegible] себя в [illegible].

10. На ужине поклонниками принесли [illegible] в их [illegible] вещах замечательное мыло. Дело в том, что дамы [illegible] его и [illegible] по вкусу [illegible] [illegible] и пикантным. [illegible] с новой [illegible] в рассеянности [illegible] и потом [illegible] пузыри.

11. [illegible]

Малюнкі на старонках Аксамітнага альбома.
Мінск, 1950-60-ыя гг.

Архіў В.Краўца

А хто хатамі [illegible] [illegible] [illegible],
Мы [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] да [illegible],–
Я і [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Людзі [illegible] [illegible], мы [illegible] [illegible].
[illegible] у [illegible] з вас [illegible] сэрца [illegible],
Бо з адзіным [illegible] сэрцам, адвечным як камень,
І [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] мае.

Малюнак на старонках Аксамітнага альбома.
Мінск. 1950-60-ыя гг.

Архіў В. Краўца

6. В замке шел пир. [illegible] за столом [illegible] Валентин глотал слюнки [illegible] рассматривая [illegible] из [illegible] Карпенко, которому [illegible] везло, перешучивал-ся с каким-то [illegible] кусок медведя-тины. Короткевич [illegible] записывал все подробности этой [illegible] в новом романе [illegible]

„Благородные [illegible] песню о мужествен-ных походах", — прикидывал он в уме. Зофья: пан [illegible] воскликнул своим мужественным голосом: „Прекрас-ные дамы, благородные рыцари, я [illegible], мне хочется делать добро и поэтому я отпускаю своих [illegible] пленных.

7. Его мысли были прерваны благородным (с легкой [illegible] ной хрипотцой) [illegible] хозяина замка.

„Эй вы, холеры, девки, ребята. Мне сегодня нравится эта корова, пани Агата [illegible]. Этот доставит [illegible] овечку [illegible] из этих [illegible]. Пусть они [illegible] собой [illegible], кого...

Прерванная [illegible], [illegible] благодарно поцеловала его [illegible].

Короткевич [illegible] в [illegible] патриотических чувствах [illegible]

Малюнак на старонках Аксамітнага альбома.
Мінск, 1950-60-ыя гг.

Архіў В.Краўца

1. Случилось это неожиданно. Во-первых, Краўцоў, [illegible], вспоминая об [illegible] и [illegible] пирушки у генератора ([illegible] его [illegible]), во-вторых, [illegible] особы [illegible] (повешенные [illegible] (были [illegible]), а ночью разводить огонь на улице было строго запрещено, в-третьих, Карпенко [illegible] много [illegible] о каком-то Арбузове, [illegible], главе всего заговора, и поэтому его решили направить на суд самого гетмана Радзивилла.
В-четвертых, Короткевич напряг все свои знания языка, почерпнутые из изучения виленских актов и начал говорить что-то стражникам, [illegible] [illegible], од коего мы не ведаем, [illegible] будзем [illegible] на горло?
Их, кажется, послушали.

5. Их поволокли в замок Радзивилла.

Малюнкі на старонках Аксамітнага альбома.
Мінск, 1950-60-ыя гг.

Архіў В. Краўца

22 Когда ему [illegible] [illegible] начал кто-то [illegible] его за ногу. "Вот черт и [illegible] не спокойно не дадут!" – сказал он.
– Дайте [illegible].
[illegible] ему однако не дали. Когда он открыл глаза, уверенный в том, что сейчас увидит [illegible].
Однако, вместо ангелов над ним склонились [illegible] лица панов Кравца и Карпенки.
XVI-й век оказался лежащим на своем месте, [illegible] триста лет назад

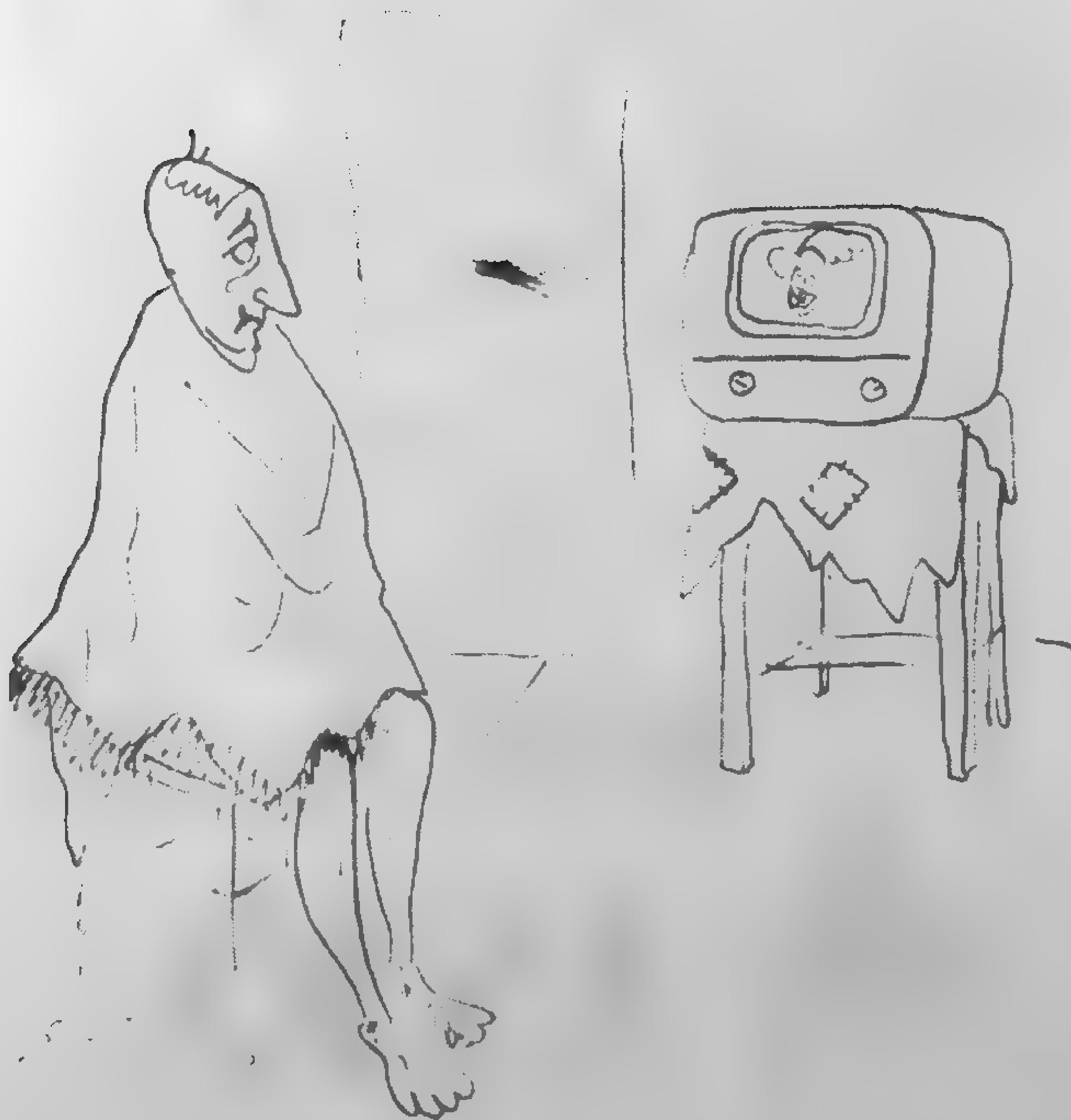

Отсюда, дети, мораль и:
гуляйте много на пирах,
вечеринках и свадьбах. Не
пейте много и сейчас, а лучше
отступитесь от своей доли ви-
на в пользу рассказчика.

АМІНЬ!

Малюнак на старонках Аксамітнага альбома.
Мінск, 1950-60-ыя гг.

Архіў В. Краўца

Малюнак на старонках Аксамітнага альбома.
Мінск, 1950-60-ыя гг.

Архіў В. Краўца

Прысвячэнне Уладзіміру Сцепанчуку і Валянціну Краўцу.
Малюнак на старонках Аксамітнага альбома.
Мінск, 1950-60-ыя гг.

Архіў В. Краўца

6* 3. 5583.

Малюнак. Кіеў, 1950-ыя гг.

Фотаархіў В. Ждановіча.

Малюнак. 1950-ыя гг.

Фотаархіў В. Ждановіча

Малюнак у лісце да цёці Вольгі (Садавой). 1950-ыя гг.

Фотаархіў В. Ждановіча

Малюнак. Кіеў, 1950-ыя гг.

Фотаархіў В. Ждановіча

На Трухановом острове
/почти по Пушкину

Здесь заложил пивную я, на зло Днепровскому разливу

Малюнак. 1950-ыя гг.

Фотаархіў В. Ждановіча

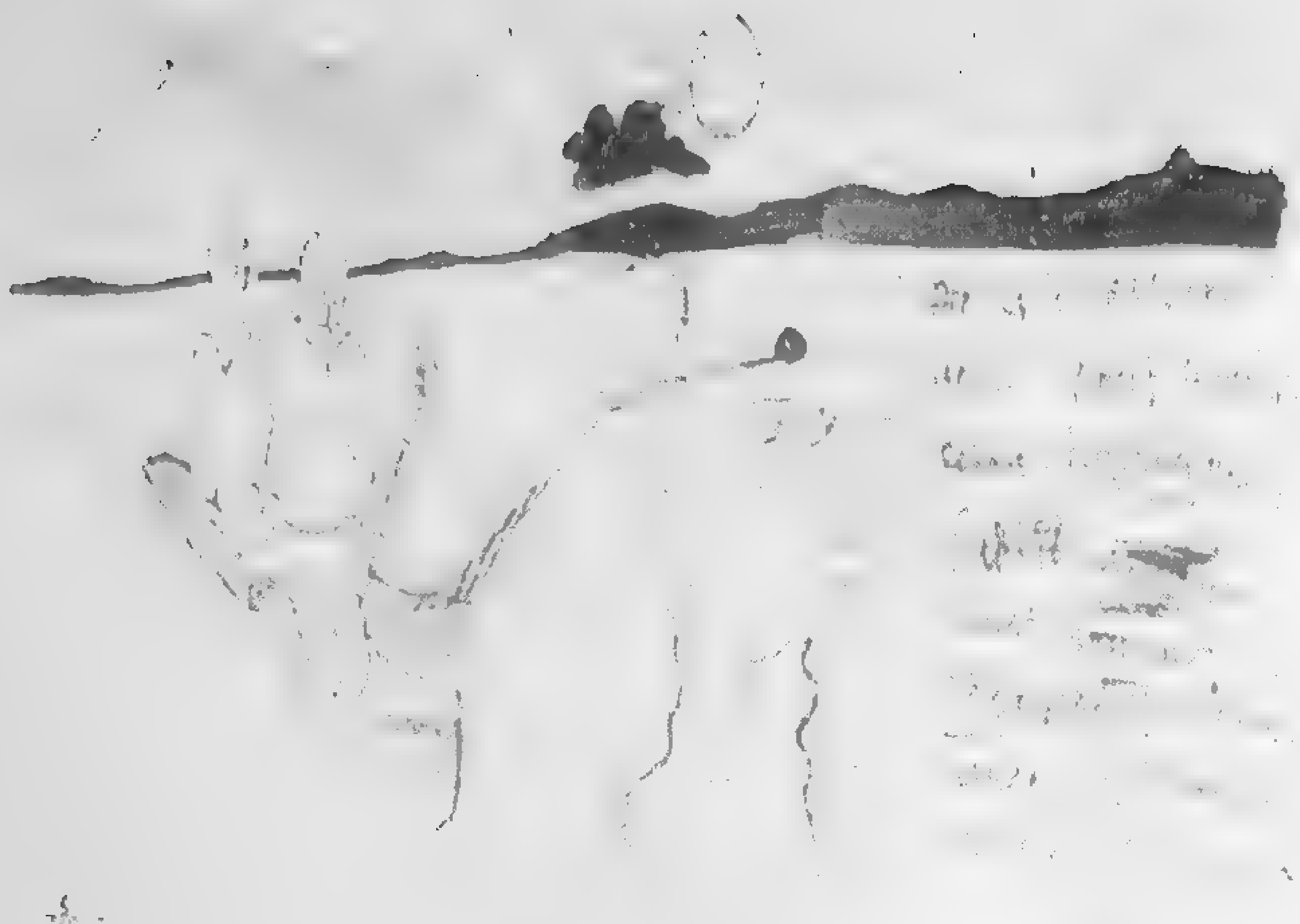
Малюнак у лісце да Ніны Карпавай. Орша, 1956 г.

З фондавых збораў Установы культуры «Музейны комплекс гісторыі і культуры Аршаншчыны»

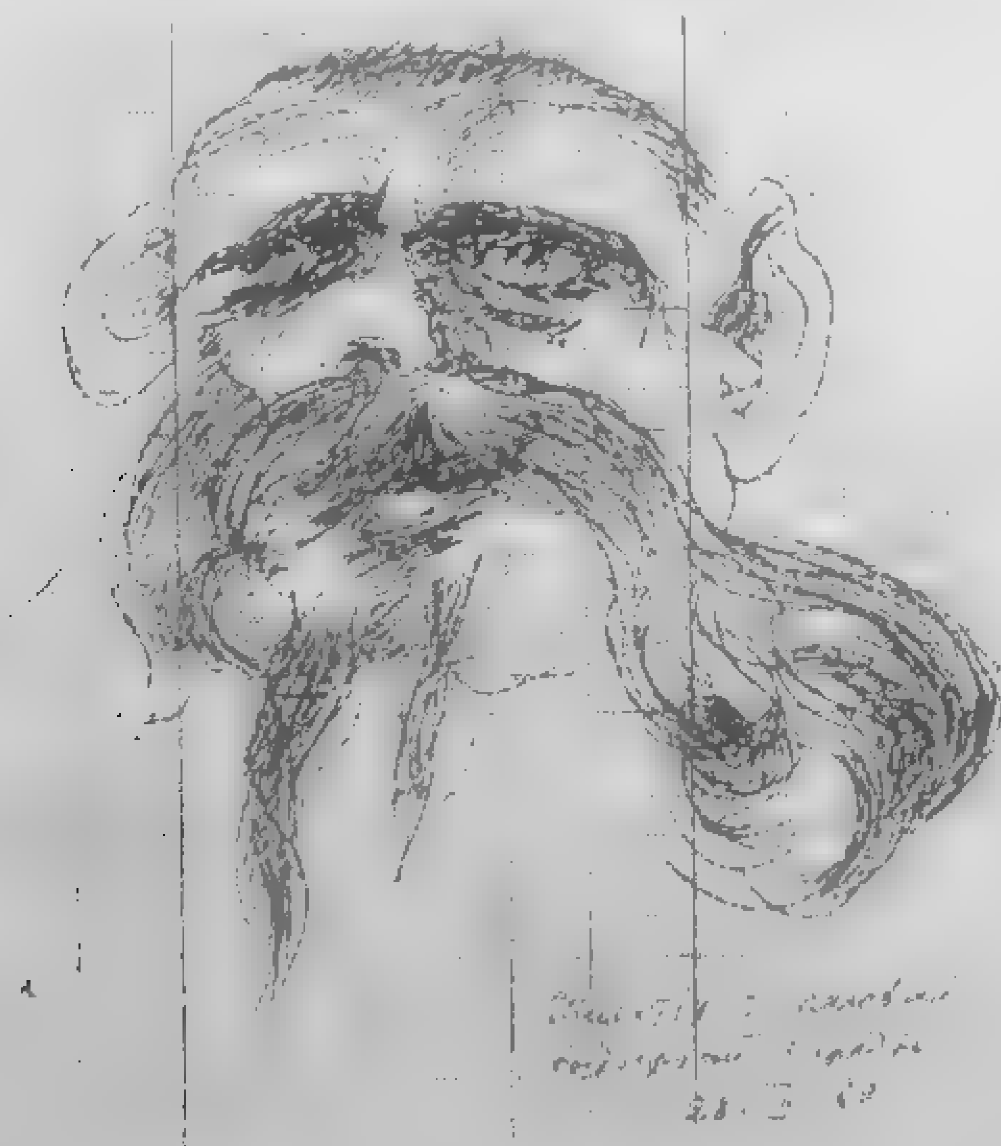
Малюнак у лісце да Ніны Карпавай. Орша, 1954 г.

З фондавых збораў Установы культуры «Музейны комплекс гісторыі і культуры Аршаншчыны»

Малюнак у лісце да Ніны Карпавай. Орша, 1954 г.

З фондавых збораў Установы культуры «Музейны комплекс гісторыі і культуры Аршанічыны»

Шляхціц.
Малюнак з хатняга альбома А. Мальдзіса. Мінск, 1969 г.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

«Касмічная абстракцыя».
Малюнак з хатняга альбома АМальдзіса. Мінск, 1970-ыя гг.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

Жан-чы-на!!!!

Пятак. Мінск
10.XI.67

Малюнак з хатняга альбома А.Мальдзіса. Мінск, 1967 г.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

Мы не можем тебе в день рождения
Дорогие подарки дарить,
Но зато – аж до утра весельем
Обещаем тебя мы не злить.
Месяц в Польше далёкой пробуду я,
А она убредёт в свой притон.
Буду после в её [illegible],
Валька в Польшу уедет потом.
Разминёмся на целых три месяца,
Будем спать на тахте – и привет!
Впрочем, что я порю околесицу?
Будь счастливой аж тысячу лет!!!

20 ноября 71 г.

Віншаванне да дня нараджэння сястры Наталлі. Мінск, 1971 г.

З фондавых збораў Установы культуры «Музейны комплекс гісторыі і культуры Аршаншчыны»

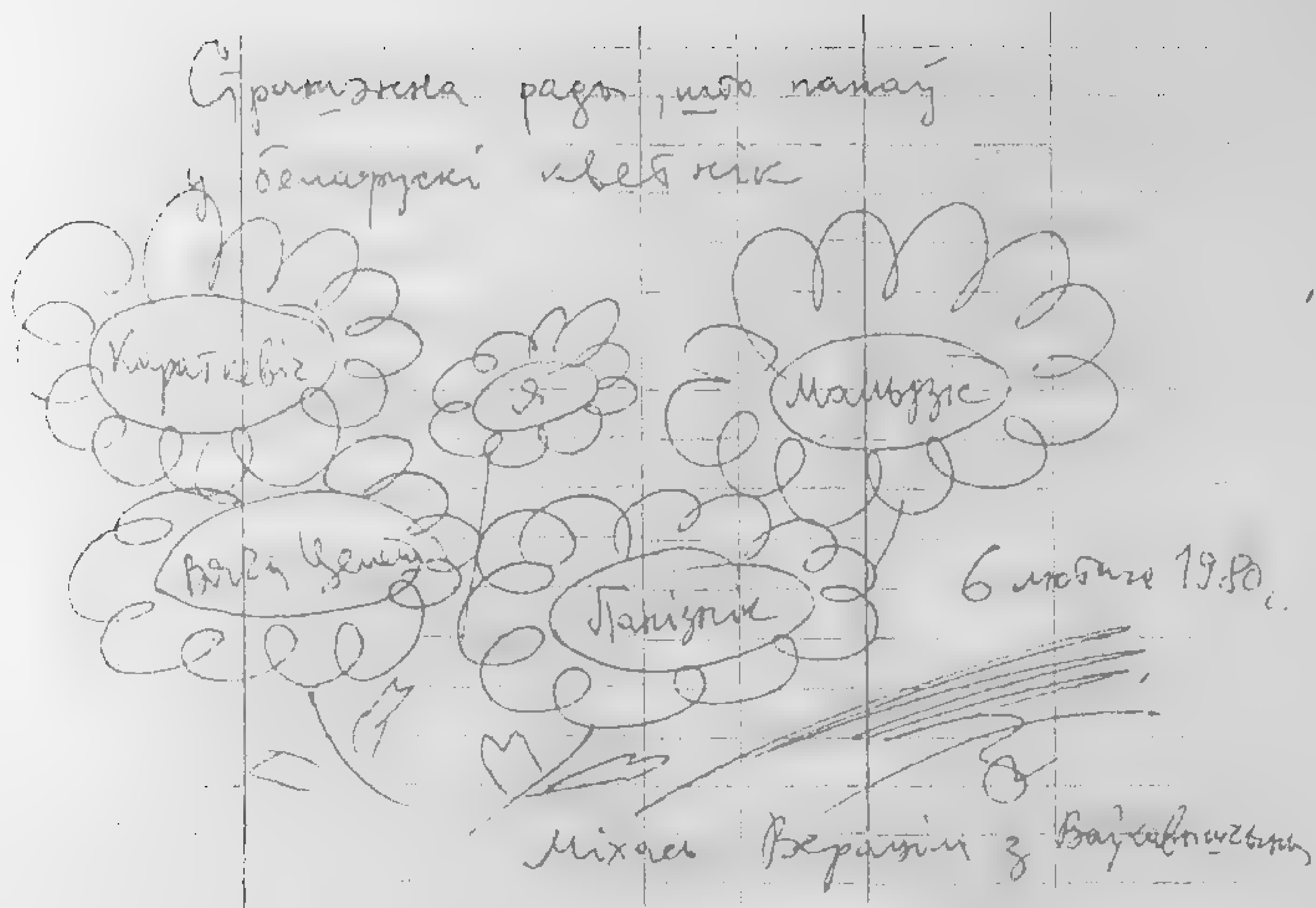
„...На хвалоу літвінам трэба сказаць, што яны пьюць куды меней за нашых беларусоў, каторые, калі маюць хоць трохі грошай, дык зараз цягнуць да піўнай, як тыя жоураўлі на зімаўё.“

„Наша Ніва“
/Вільня, 16 (29) ліпня 1909 г.
№ 28–29

«Тыповы беларус»
Малюнак з хатняга альбома А.Мальдзіса. Мінск, 1970-ыя гг.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

«Беларускі кветнік».
Малюнак з хатняга альбома А.Мальдзіса. Мінск, 1980 г.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

Накіды дэкарацыі да п`есы «Млын на Сініх вірах».
Малюнак на палях рукапісу «Млын на Сініх вірах». 1957 г.

З фондавых збораў Установы культуры «Музейны комплекс гісторыі і культуры Аршаншчыны»

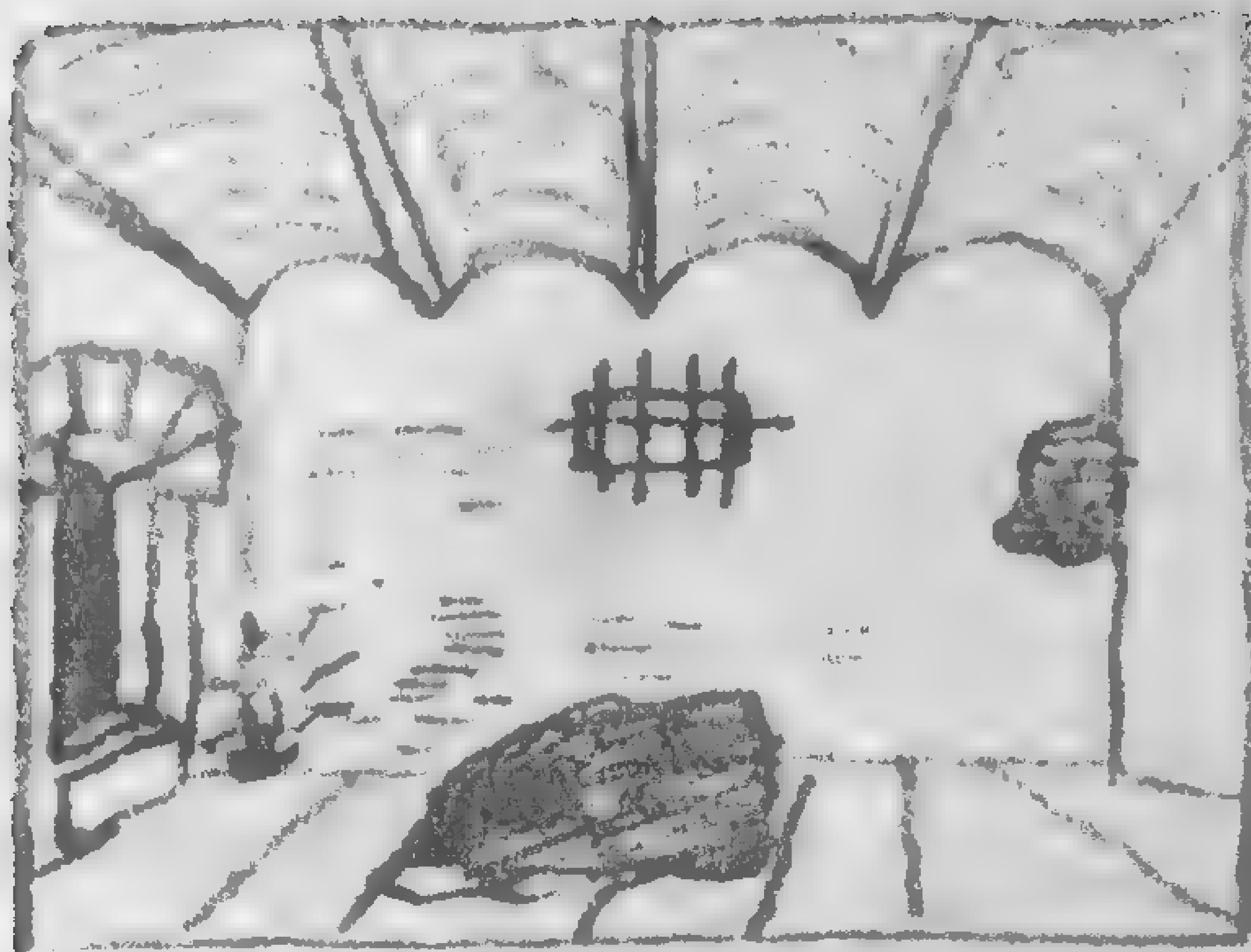
Лета 1967, м-ца траўня 22 дня

Летапіску жыцця нашага, жыцця

Тытульны ліст хатняга альбома А.Мальдзіса «Часопіс інвентарнага ўліку». Мінск, 1967 г.

З фондавых збораў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва

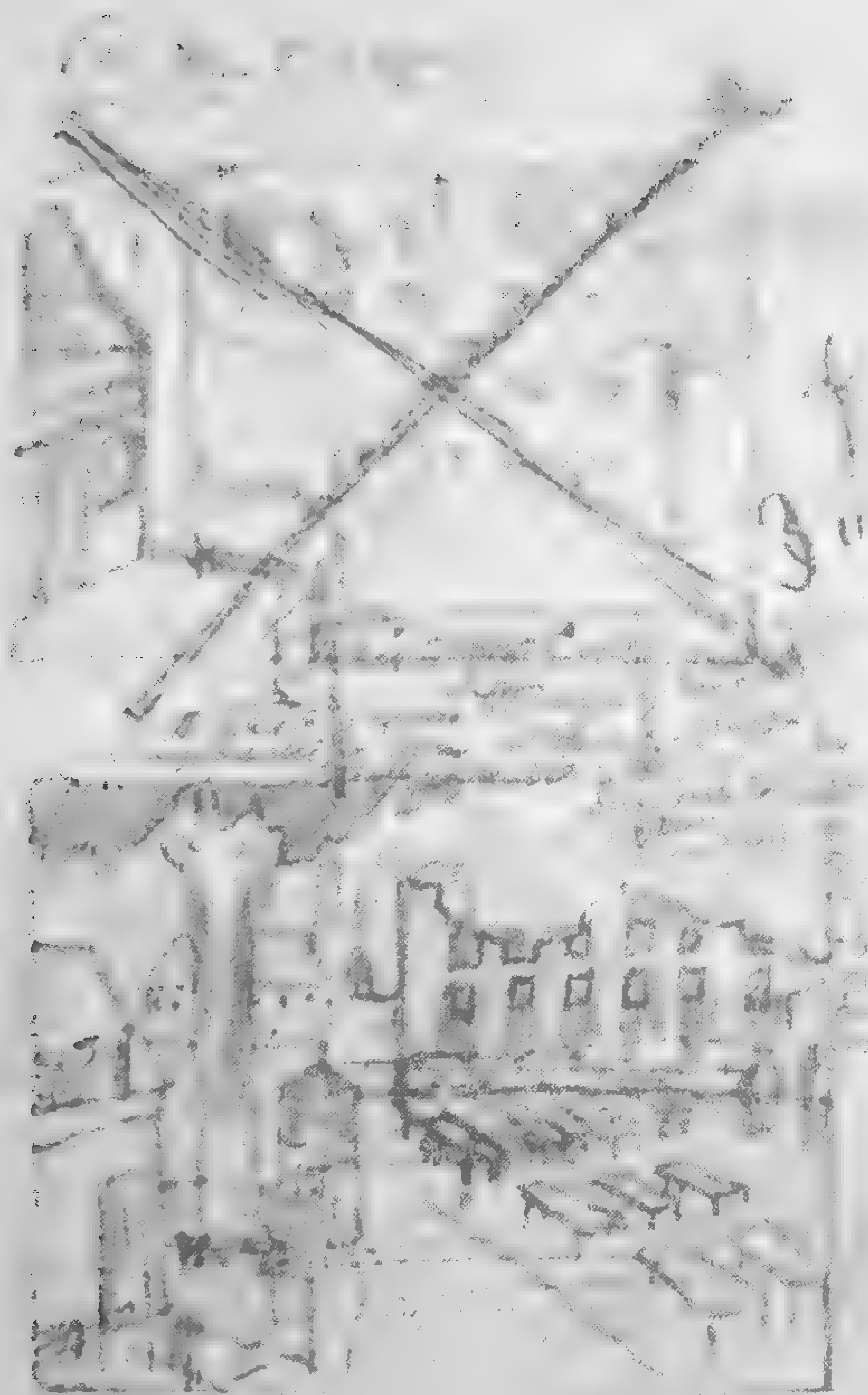
Накіды дэкарацыі да п`есы «Млын на Сініх вірах»
Малюнак на палях рукапісу «Млын на Сініх вірах». 1957 г.

З фондавых збораў Установы культуры «Музейны комплекс гісторыі і культуры Аршаншчыны»

Накіды дэкарацыі да п`есы «Млын на Сініх вірах».
Малюнак на палях рукапісу «Млын на Сініх вірах». 1957 г.

З фондавых збораў Установы культуры «Музейны комплекс гісторыі і культуры Аршаншчыны»

Накіды дэкарацыі да п`есы «Млын на Сініх вірах».
Малюнак на палях рукапісу «Млын на Сініх вірах». 1957 г.

З фондавых збораў Установы культуры «Музейны комплекс гісторыі і культуры Аршаншчыны»

Накіды дэкарацыі да п`есы «Млын на Сініх вірах».
Малюнак на палях рукапісу «Млын на Сініх вірах». 1957 г.

З фондавых збораў Установы культуры «Музейны комплекс гісторыі і культуры Аршаншчыны»

Малюнак на палях ліста да цёці Жэні (Усюкевіч). Орша, 1941 г.

З фондавых збораў Установы культуры «Музейны комплекс гісторыі і культуры Аршаншчыны»

Малюнак на палях студэнцкага канспекта. Кіеў, 1953 г.

Фотаархіў В. Ждановіча

Это мы едем в Рукли.

Руклі. 1950-ыя гг.

Фотаархіў В. Ждановіча

Наш ужин в Руклях

Вячэра ў Руклях. 1950-ыя гг.

Фотаархіў В. Ждановіча

Малюнак. 1950-60-ыя гг.

Фотаархіў В. Ждановіча

Малюнак на адвароце ліста да цёці Жэні (Усюкевіч).
Орша, 1941 г.

З фондавых збораў Установы культуры «Музейны комплекс гісторыі і культуры Аршаншчыны»

«Пячатка У. С. Караткевіча».
Малюнак у жартоўным Пасведчанні М.Я.Гальштэйну.
Чэлябінск, 1964.

З фондавых збораў Установы культуры «Музейны комплекс гісторыі і культуры Аршаншчыны»

Малюнак да абароны кандыдацкай дысертацыі В.Рагойшы.
Мінск, 1967 г.

Архіў В. Рагойшы

Неафіцыйны апанент
на „імянінах дысертанта"

Малюнак да абароны кандыдацкай дысертацыі В.Рагойшы.
Мінск, 1967 г.

Архіў В. Рагойшы

very like

Малюнак да абароны кандыдацкай дысертацыі В.Рагойшы.
Мінск, 1967 г.

Архіў В. Рагойшы

Малюнак да абароны кандыдацкай дысертацыі В.Рагойшы.
Мінск, 1967 г.

Архіў В. Рагойшы

Малюнак на паштоўцы, якой У.Караткевіч віншуе сям`ю Кучкоўскіх з Вялікаднём. 1979 г.

З фондавых збораў Установы культуры «Музейны комплекс гісторыі і культуры Аршаншчыны»

Тёте Жене от

Малюнак-мініяцюра. Орша, 1940 г.

З фондавых збораў Установы культуры «Музейны комплекс гісторыі і культуры Аршаншчыны»

Дыплём.

Шматпаважанаму мэтру, ілюстрысіме Рагойшу, як беларускія, так і іншыя элаквенцыі майстру, які вырас сам, без дапамогі тых, што „дапамагалі яму расці", як сцвярджае ён у сціпласці сваёй.

На знак таго, што спасцігнуў ён навукі, што калі ёсць танк, то ён — глабальная ракета.

На знак таго, што кандыдат ён у правадзейныя члены акадэміі, а карэспандэнт-членам яму не быць, бо „ежалі розуму ў каго не хапае, але карысць навукі можна прынесці — тым лічыцца членамі — карэспандэнтамі.

Табе ж прэзідэнтам акадэміі быці, або рэктарам быці, а іначай — не!!!

Малюнак да абароны кандыдацкай дысертацыі В.Рагойшы. Мінск, 1967 г.

Архіў В. Рагойшы

Малюнак-мініяцюра. Орша, 1940 г.

З фондавых збораў Установы культуры «Музейны комплекс гісторыі і культуры Аршаншчыны»

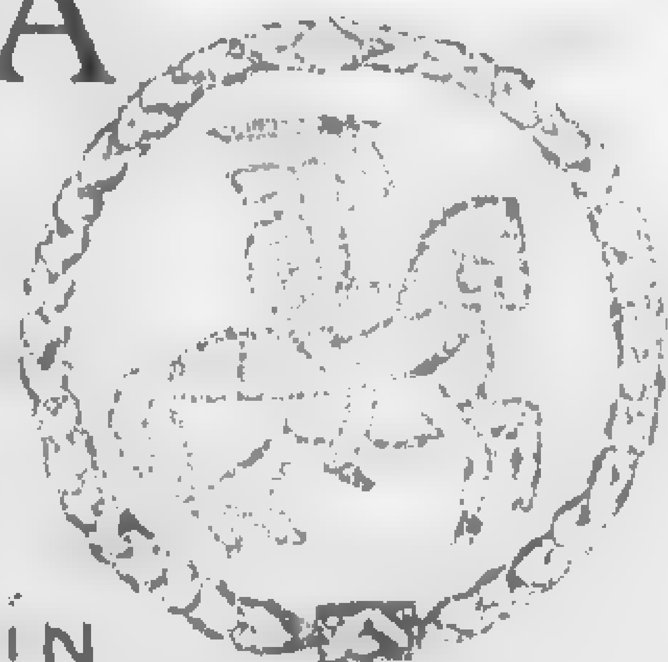
Калядоўшчыкі. Без даты.

Хатні архіў У.С. Караткевіча

Т. П. КАПТЕРЕВА

ИСКУССТВО СТРАН МАГРИБА

ДРЕВНИЙ МИР

Уа і Ук і
мастацтва краін
Магрыба
глядзіш і зачаруюць
свет

Уладзімір

31 лістапада 80.

МОСКВА «ИСКУССТВО» 1980

Экслібрыс У.С.Караткевіча.

З фондавых збораў Установы культуры «Музейны комплекс гісторыі і культуры Аршанщчыны»

ПАКАЗАЛЬНІК ІМЁН

СІНЬКЕВІЧ Алена Іванаўна — пляменніца У.С.Караткевіча.
СТУЛПАН Еранім — латышскі паэт, аднакурснік У.С.Караткевіча па Вышэйшых літаратурных курсах.
СЦЕПАНЧУК Уладзімір Піліпавіч — сябар У.С.Караткевіча.
ТАНК Максім (Яўген Іванавіч Скурко) — Народны пісьменнік БССР, сябар У.С.Караткевіча.
УСЮКЕВІЧ Яўгенія Васільеўна — цётка У.С.Караткевіча.
Цёця Вольга — гл. САДАВАЯ Вольга Цімафееўна.
Цёця Жэня — гл. УСЮКЕВІЧ Яўгенія Васільеўна.
ЧАЧУГА Ада — журналістка беластоцкай газеты «Ніва».

ТЛУМАЧЭННІ

АКСАМІТНЫ АЛЬБОМ – альбом з асабістымі малюнкамі і вершамі, прысвечаны і падараваны У.С. Караткевічам Валянціну і Галіне Краўцам у 1950-х гадах. Альбом меў вокладку з чорнага аксаміту – з гэтай прычыны за ім замацавалася назва “Аксамітны”.

“ЧАСОПІСЬ ІНВЕНТАРНАГА ЎЛІКУ” – такую назву даў У.С. Караткевіч хатняму альбому А. Мальдзіса, у якім госці пакідалі свае запісы і малюнкі.

С. 15
Гэта – кот Рагойша з малым кацяняткам – Рагайшаняткам.
С. 20
Сюррэалістычны партрэт Міколы Луферы ў духу Сальватора Далі.
Гэта дзеці.
Гэта дохлыя мухі, што азначае ворагі радзімы.

С. 25
Партрэт Сержа Панізьніка
Але ўсе кажуць, што гэта мой аўтапартрэт.

С. 60
Беларуская карц. галерэя:
Партрэт Уладз. Караткевіча
/працяг на другім паверсе/

С. 65

Воробей здесь совсем ничего не сделал.

- Прыпражны конь.

С. 69

8. Пленников отвели [redacted] тёмное подземелье. Ах, как там было сыро и холодно! Но ничего не поделаешь. Надо было выбирать жертву. Каждую кандидатуру предварительно обсуждали. Пан Кравец и панна Бжезинска уговаривали друг друга легко и безболезненно кончить свою жизнь.

— Ах, панна Халина, я никогда не позволю, чтоб вы мучались от тоски по мне... всю жизнь. Пусть лучше ангелы унесут вас на своих крыльях [redacted] рай. Оставьте мне наиболее горестную судьбу: оплакивать вас [redacted] течение всей безнадёжно долгой жизни.

— Ах, нет, пан Валенты, пусть они лучше повесят вас, а страдать буду я.

Карпенко заявил, что не может идти на виселицу, ему слишком дорога честь... честь института, который провалится, если он преждевременно и трагически уйдёт из драмкружка.

С. 70

17. Они участвовали и в походах, но результаты были плачевны. Пану Станиславу дождь наполнил все латы, а когда потом начало пригревать солнце — он закипел, как самовар.

18. Кравец взял себе из военной добычи сразу сорок полонянок, и они как-то во время ссоры съели его живьём.

20. Бжезинска была украдена татарами.

С. 72

И он сказал: «Рыцари и дамы земли белорусской! Я погибаю за родину и от крушения романтических иллюзий! Не надо ронять слёзы. Я умер. Да здравствует Беларусь!»

12. В этот момент четыре дамы схватились за его ноги с воплями: «Нет, нет, ты не умрёшь!!!» По древнему обычаю осуждённого могли взять в мужья и тем спасти. Но как удовлетворить четырёх жён? Подумывали о том, чтобы четвертовать Короткевича так, чтобы каждая дама получила по куску. Тогда три дамы отступились.

13. Король простил всех. Народ кидал шапки, а прекрасные дамы громоподобно сморкались. Всем предложили заняться своим делом по желанию.

Станислав тотчас принялся читать лекции о новом методе в драматургии и о теории бесконфликтности и удивлялся, что его не понимают.

С. 73

14. Пан Кравец сделал великий вклад в цивилизацию страны. Вследствие его пропаганды дамы завели гребни, но не для того, чтобы расчёсываться (это они по-прежнему считали буржуазным предрассудком), а для того, чтобы смотреть на то, как гребень притягивает бумажки и пускает искры, если в темноте причёсывать черного кота.

15. Пани Бжезинска была четырежды увенчана венками на турнирах.

16. К Короткевичу же вернулись все его иллюзии. Он, как все древние рыцари, при живой жене увлёкся пани Агатой Юзефович и взял на себя обет пройти в волчьей шкуре на четвереньках от Орши до Вильно во славу прекрасной дамы.

По дороге его дважды едва не съели собаки.

С. 74

21. Короткевич остался один. Он писал стихи и лил горькие слёзы по неведомой возлюбленной, затерянной в XX веке.

Однажды, избалованные хорошим отношением, по всей стране восстали холопы. Погибло всё. Короткевич препоясал чресла мечом и остался защищать последний замок: «Против взбунтовавшейся черни, за благородное рыцарство, за древнюю Беларусь, за золотой век".

22. Толпа варваров заставила его съесть все свои стихи о золотом веке, а когда он был казнён — папа занёс его в списки святых, как погибшего от отравы и меча «язычников».

С. 75

9. В это время Короткевич горько заплакал и сказал, что хотя ему и жаль своей молодой и цветущей жизни, но он разочарован в своих лучших устремлениях (ведь от таких предков не стоило и происходить), верит теперь даже в то, что человек произошел от обезьяны, и хочет, поскольку его не печатают, заслужить задним числом славу национального героя, а потому хочет сам пойти на казнь.

Тронутые друзья принялись обнимать его и не слишком настойчиво предлагать себя в замену.

10. На ужин пленникам принесли найденное в их же вещах земляничное мыло. Дело в том, что дамы пробовали его и нашли по вкусу очаровательным и пикантным. Карпенко, думая о новых постановках, в рассеянности съел его и потом всю ночь пускал пузыри.

11. О, какое розовое было утро!

И в такое утро перед нарядными толпами дам несчастный должен был покинуть бренный свет. Дамы восхищались его внешним видом, когда он стоял на эшафоте.

Его стройные ноги, казалось, росли из подмышек, голова напоминала кувшин.

С. 76

А над хатамі курчыўся змей агнявы,
Мы хавалі людзей на падбегах да лесу, -
Я і гукі мае сярод стылай травы
Людзі гоняў маіх, мы зрадніліся з вамі
Куля ў кожнага з вас наша сэрца праб'е,
Бо з адзіным вы сэрцам, адвечным, як камень,
І пяшчотным, як цёплыя косы мае.

С. 77

6. В замке шёл пир. Пленников за стол не посадили. Валентин глотал слюнки, Халина рассматривала платья дам из панбархата. Карпенко, которому всегда везло, перемигнулся с каким-то слугой и получил от него кусок медвежатины, Короткевич лихорадочно записывал все подробности, чтоб сделать описание пира в новом романе более реальным.
«Благородные громкие голоса тянули песню о мужественных походах,— прикидывал он в уме. - Вдруг пан Пьянда воскликнул своим мужественным голосом: «Прекрасные дамы, великодушные рыцари, я влюблен, мне хочется делать добро и поэтому я отпускаю своих благородных пленных».
7. Его мысли были прерваны благородным (с лёгкой пьяной хрипотцой) голосом хозяина замка: «Эй вы, холеры, девки, ребята. Мне сегодня нравится эта корова, пани Агата Юзефович. Чтоб доставить ей удовольствие — я повешу одно из этих пугал. Пусть они сами между собою решат, кого...»
Прекрасная Агата, чистившая пальцем нос, благодарно поцеловала его в щёку.
Короткевич, оскорблённый в своих лучших патриотических чувствах, упал в обморок.

С. 78

4. Спасение подоспело неожиданно. Во-первых, Кравец, рыдая, вспоминал об изоляторах и сопротивлении нагрузки у генератора (все посчитали его за бесноватого), во-вторых, панна Галина как особа женского пола подлежала сожжению (повешение — казнь позорная, а наши предки были галантны), а ночью разводить огонь на улице было строго запрещено, в-третьих, Карпенко слишком много кричал о каком-то Арбузове, несомненно, главе всего заговора, и поэтому его решили направить на суд самого гетмана Радзивилла.
В-четвёртых, Короткевич напряг всё своё знание языка, почерпанное из

изучения виленских актов, и начал говорить, что стражников «за няправае затрыманне і скрутны морд, ад коего мы не ведаем, яко жывы будзем», казнят «на горло».
Их, кажется, послушали.
5. Их поволокли в замок Радзивилла.

С. 79

23. Когда ему пробивали грудь мечом, кто-то потянул его за ногу. «Вот чёрт, и умереть-то спокойно не дадут,— сказал он.— Дайте умереть».
Умереть ему, однако, не дали. Тогда он открыл глаза, уверенный в том, что сейчас увидит ангелов.
Однако вместо ангелов над ним склонились далеко не ангелоподобные лица панов Кравца и Карпенки.
XVI-й век оказался лежащим на своем месте, примерно триста лет назад.
Отсюда, дети, мораль: не гуляйте много на пирах, вечеринках и свадьбах. Не пейте много и сейчас, а лучше отступитесь от своей доли вина в пользу рассказчика. АМИНЬ!

С. 80

НА ПАКУПКУ ТЭЛЕВІЗАРА Ў СЯМ'І ДРУГА

(верш з машараўскімі рыфмамі)

Хоць з голаду пад лыжкай рэзі
І што ні дзень грашовы крызіс,—
Сям'я буржуяў недарэзаных
Сабе купіла тэлевізар.
Глава сям'і без портак мусіць
У інстытут не торкаць мысу,
І, абкруціўшыся абрусам,
Журботна слухае «Сто тысяч».

С. 83

На вокзал кратчайшим путём.
Мамины переживания в то время, как мы «кратчайшим» путём идём на вокзал.

ЗМЕСТ

Стар.

Навукова-папулярнае выданне

СВЕТ ВАЧЫМА КАРАТКЕВІЧА
(малюнкі, аўтапартрэты, карыкатуры, шаржы)

Здадзена ў набор 13.11.2006 г. Падпісана да друку 22.11.2006 г.
Фармат 60x84/16. Друк афсетны. Бумага афсетная.
Усл. друк. л. 6,51. Т. 1000. Зак. № 5583.

КПУП «Аршанская друкарня»
г. Орша, вул. Замкавая, 3
ЛП № 2330/0056629 ад 27.03.2004 г.